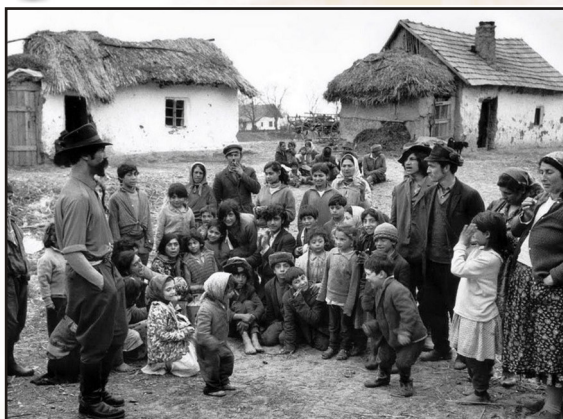

XIX. évfolyam
2. szám
ROMALAP
2011. február
Ára: 300 Ft

KÉPEK, CIGÁNYOK, CIGÁNY-KÉPEK

KIÁLLÍTÁS A VALENCIAI ETNOLÓGIAI MÚZEUMBAN

LD

„LUNGO DROM”

HOSSZÚ ÚT

Kerék Imre:

Farsang

Arcod rejtse álarc mögé,
öltse cifra maskarát,
szökjünk, tomboljunk.

Itt a farsang,
pönögjenek citerák!

Sült malacka vicserít ránk
fehér gyöngysor a foga,

Együnk-igyünk,
dorbézoljunk,

nyekeregjen a duda!

Járjuk-ropjuk, hadd dobogjon
nyírfakéreg bocskorunk!

Három napig tart a vígság
majd a böjtben alhatunk.

Vízkereszt hozza el a farsangot

A vízkereszt, a római katolikus naptár szerint *Epiphania Domini*, azaz az Úr megjelenésének napja, míg a farsang vízkeresztől (január 6.) hamvazószerdáig (Húsvét előtti 40. nap), a nagyböjt kezdetéig tart.

A keleti kereszténységben a Julián-naptár szerint január 6–7. a karácsony, és 13 nappal később ünneplik a vízkeresztet. Az ünnep liturgiában használatos elnevezése *Epiphania Domini*, azaz az Úr megjelenése. A magyar név a víz megszentelésének szertartásából származik. Vízkereszt a 4. század végéig a karácsonyt is magában foglalta, ennek elkülönülése után lett jelentése a napkeleti bölcsek eljövetele, Jézus megkereszteltetése és Jézus csodatétele a kánai menyegzőn. Vízkereszt napjától a nagyböjt kezdetét jelentő hamvazószerdáig tart a farsang, a karneválok ünnepi időszaka. Ez a közelgő tavasz örömmünnepe, egyben a tél és a tavasz jelképes küzdelmének megjelenítése. Elnevezése és a legrégebbi szokásadatok középkori német polgári hatásra vallanak, de vannak az Anjouk és Mátyás királyi udvarából itáliai hatásra utaló adatok is. A hamvazószerdá utáni napon a böjtot még felfüggesztették, hogy a farsangi maradékot elfogyaszthassák.

FARSANG FARKA

A **farsangi** időszakot hagyományosan a vidám lakomák, bálok, multságok, népiünnepélyek jellemeznek. A kereszténység előtti időkből származó farsangi multságokat az „erkölcsös” 16. és 17. században nem eredete, hanem bujaságot szimbolizáló szokásai miatt tiltották.

A farsang csúcspontja a karnevál, hagyományos magyar névén „**a farsang farka**”. Ez a farsangvasárnaptól húshagyókeddig tartó utolsó három nap, ami nagy multságok közepette, valójában télbúcsúztató is. Számos városban ekkor rendezik meg a híres karneválokat (riói karnevál, velencei karnevál), Magyarországon pedig a farsang legnevezetesebb eseményét, a **mohácsi busójárást**.

A **farsangvasárnap** a farsangi időszak végén levő farsang farkának első napja. Számos helyen ezen a napon tűzték a legények kalapjukra a kiválasztott lányok bokréját. További elnevezései: csonthagyóvasárnap, ötvenedvasárnap, sonkahagyóvasárnap, hathagyóvasárnap, kilencben hagyó harmad vasárnap, piroskavasárnap (piroska nevű kalács után), vővasárnap (ifjú férj a lány családjának kontójára mulatott), sardóvasárnap (sodrozás jelentése szerencsekívánás), vajhagyóvasárnap (görög katolikusoknál).

A **farsanghétfő** a farsang farkának középső napja. Gyakran ezen a napon tartották az asszonyfarsangot. Ezen a

ROMA LAP

Megjelenik havonta.

Megjelenik havonta az Országos Roma Önkormányzat támogatásával. Kiadja: az „Oktatási és Továbbképzési Központ” Alapítvány 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – Telefon: 06-56/420-110 – Fax: 06-56/514-331 – Levelezési cím: 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – e-mail: otka77@citromail.hu – Internetcím: www.ldromalap.hu
A lapot szerkeszti a szerkesztőbizottság. – Tervezőszerkesztő: Gudmon András

Felelős kiadó: Farkas Flórián

Címlapon: LD archívum

Nyomdai munkák: KARCAGI NYOMDA KFT.

Felelős vezetők: Márkusné Tankó Orsolya és Nagyné Tankó Tímea ügyvezető igazgatók

ISSN 1216-982X

napon a nők korlátlanul ihattak, zenész mellett nótáztak, férfi módra mulattak. Ezután húsvétig már tilos volt az esküvő, a tánc és a vigadalom. További elnevezései: húshagyóhétfő, böjtölőhétfő.

A **húshagyó kedd**, a farsang és egyben a farsang farkának utolsó napja, a farsangtemetés időpontja. További elnevezései: húshagyási kedd, farsangkedd, madzaghagyókedd (ez utóbbi utalás a madzagon lógó ételek elfogyására) Ezen a napon általában szalmabábut vagy koporsót égettek, jelképesen lezárták a farsangot és a telet.

A húshagyókeddet követi a **hamvazószerda**, ami a 40 napos nagybőjt kezdete. A mai magyar gyakorlat szerint az ezt követő nap a **torkos csütörtök**, de ezt tévesen élesztették újjá ezen a napon, mert valós időpontja egy héttel korábbra esik.

FARSANG MÁS ORSZÁGOKBAN

Nagy Britanniában és Írországból elterjedt szokás, hogy a városok palacsintás versenyfutást (*Pancake Day*) rendeznek nagycsütörtökön, amikor futás közben egy serpenyőből néhány másodpercenként kell feldobálni a palacsintát, van ahol tömegfutballt (*mob football*) rendeznek ezen a napon.

Velencében már István napján (december 26.), Spanyolországban pedig Sebestyén-napkor (január 20.) kezdődik a farsang. Rómában csakis a hamvazó szerdát megelőző 11 napot mondják farsangnak, illetve karneválnak. A farsang hazája Itália, a római birodalom Saturnália ünnepei. Ma a leghíresebb a Velencei karnevál, misztikus maszkjaival idegenforgalmi látványosság.

Párizsban a boeuf gras-t (**kővér ökör**) álarcosok vezetik körül a városban, s ezzel fejezik be a farsang ünnepét.

Németországban a maskarás bálók közül kiemelkedik a farsangi időszak utolsó keddjén rendezett ún. Narrenfest, azaz **bolondok keddje**. Szintén német nyelvterületen divó szokás a Weibermühle (**csodamalom**). A történet szerint a fiatal férfi csúf öregasszonyt vesz feleségül, a molnár kellő jutalom ellenében fiatal lánnyá „örli vissza” az öregasszonyt.

Manapság a leghíresebb a **riói karnevál**, mely hatalmas díszes felvonulás feldíszített kocsikkal, melyeken a szamba iskolák képviselői ropják a táncot.

A délszláv eredetű sokácok faálarcos felvonulásairól már a XIX. századból vannak feljegyzések, bár ezek általában a vigadalom botrányos részleteit emelik ki. Mivel az álarcok a szereplőknek inkognitót biztosítottak, viszonylag gyakran került sor verekedésre, nők molesztálására, ami el-

len a felháborodott közvélemény a hatóságok segítségét követte. A XX. század folyamán aztán ezt az izgalmas ünnepet sikerült mederbe terelni, és ekkor terjedt el a busójárás elnevezés is, a sokácok ezt a farsangot záró eseményt **Poklada** (átöltözés, átváltozás) néven említik.

A Felvidéken szlovák mintára terjedt el az ún. **bakusztjárás** (Bacchus római boristen nevéből), melynek során kecskebőrbe bújt álarcos alakok ijesztgették a lányokat, megréfták a falubelieket. Egyes vidékeken népszerűek voltak az **álbírósági-tárgyalások**, melyeken a vádlottakat bábuk helyettesítették, vagy éppenséggel állatokat ítélték el. Természetesen ezek tréfás szokások voltak, nem pedig kegyetlenkedések.

CIBERE VAJDA – KONC KIRÁLY

Már a XVI. századtól vannak adataink az egyik legnépszerűbb álarcoskodó játékról, az ún. **Cibere vajda – Konc király párviadaláról**. Az egyik szereplő a böjti ételeket (cibere), a másik a hústelt személyesíti meg, az ő viszálykodásukról szól a játék. Ez egy Európa szerte elterjedt szokás, dramatikus játék. Vízkeresztkor és húshagyókedden megküzdöttek egymással, első esetben Konc király, másodízben Cibere vajda nyerte a párviadalt. Farsangi szokások keretében szalmabábokkal is eljátszották a tréfás küzdelmet.

Azok a farsangi játékok, amelyek az egyház tilalmai ellenére évszázadok folyamán a vízkeresztől húshagyókeddig, hamvazószerdáig terjedő farsang idejére összetorlódva őrződtek meg Erdélyben. Társadalmi keretük a dramatikus-játékos szokásokkal telítődött fonó. A leányfonókban a munkát a **fonójátékok** váltogatták. A legények játékaik részben ügyességi és erőpróbák voltak, részben a fiatalabbak, be nem avatottak beugratására szolgáltak. Leányok és legények közös társasjátékai sokszor párválasztó jellegűek és gyakran zálogkiváltással, öleléssel, csókkal végződtek. A fonók gyakori vendégei voltak az **alakoskodások** utolsó és legfontosabb képviselői: a farsangosok vagy népi elnevezéssel maszkurák, maszkurások. Jelenetük egy része vagy befejezése szilaj, sokszor groteszk tánc; a kizárólag ilyenkor divó farsangos vagy maszkurás táncdalt az egész fonó énekelte.

Magyarországon már Mátyás korában divatban voltak bizonyos itáliai mintákat követő álarcos mulatságok, sőt II. Lajos udvarában harci játékokat is rendeztek. Az egyház kezdetben rossz szemmel nézte a fékevesztett mulatozást, az ördög művének tartotta és üldözte is. Temesvári Pelbárt ferences szerzetes 1502-ben született prédikációjában a következőképp ír: „Ó jaj, ezekben a napokban hány keresztény ember fordul a kegyelem világosságából a sötétség cselekedeteihez, vagyis a torkossághoz, az iszákossághoz, a bujálkodáshoz. Az efféle emberek a farsangban az istenüknek választják az ördögöt, amit álarcos mulatsággal, fajtalan énekekkel dicsőítenek megvetvén a Krisztust.”

Húshagyókedden történt, a sok farsangi lakodalm után, **a pártában maradt leányok, aggregények kicsúfolása**. Az ún. **tuskóhúzás** vagy **tuskózás** a legények tréfás lakodalmi menete volt végig a falun; a menet végén vénleányoknak öltözött legények kötélnél vagy láncnál fogva egy fatuskót húztak a pártában maradt leányok megbélyegzésére. A másik húshagyókeddi szokás a **farsangtemetés**: szintén tréfás felvonulás, amelynek végén a farsangot (vagy telet) jelképező és a faluban végighordott szalma- vagy rongybábut tréfás siratás közben elégették, esetleg a hóba, vízbe dobták.

Keresztelő a hodászi
romatemplomban
(romatemplom.t-online.hu)

A ROMÁKAT SEGÍTŐ MAGYAR EGYHÁZI PROGRAMOKRÓL ÍR A BBC

❖ BBC annak kapcsán foglalkozik a témával, hogy a magyar kormány az egyházakkal való együttműködésre készül, melynek keretében utóbbiak oktatási, szociális, munkaügyi programokban is részt vehetnek, s a programokra állami forrást kaphatnak. A cikk szerzője, *Nick Thorpe* ellátogatott például Hodász községbe is, ahol a görög katolikus egyház vállalt szerepet abban, hogy a romák közösségével együttműködjön. Cigányul éneklük a liturgiát, szintetizátorral kísérve az éneket, óvodát és idősok otthonát is alapítottak, ahogy hajlékot kínálnak a bántalmazott nőknek és gyermekeiknek. Az újságíró a Hajdó-Bihar megyében található Gáborján is járt és találkozott *Tóth József* roma származású pappal, aki nem roma gyülekezetet szolgál. Bár eleinte ellenségesek voltak vele, idővel befogadták, megszerették a férfit – mesélte a BBC-nek.

ROMÁKRA EMLÉKEZETT A BUNDESTAG

❖ „Ismétli magát a történelem” – figyelmeztetett a romák jogfosztottságára és a diszkriminációra a Bundestagban tartott beszédében *Zoni Weisz*. Első alkalommal fordult elő a holokauszt-megemlékezések történetében, hogy a német parlamentben a roma kisebbség nevében szólalt fel valaki. A nyugatnémet történelem egészen a nyolcvanas évek elejéig nem vett tudomást a holokauszt roma áldozatairól: ma kétszázezer és félmillió közé teszik halottaik számát. *Norbert Lammert*, a Bundestag elnöke azt hangoztatta: Németország feladata, hogy az áldozatok iránti felelőssége miatt felfigyeljen a diszkrimináció és a kirekesztés jeleire és határo-

zattan fellépjen ellene. Európa legnagyobb kisebbségét még mindig hátrányos megkülönböztetés éri – emlékeztetett. Lammert ugyanakkor üdvözölte, hogy a magyar kormány a romák helyzetének javítását is az uniós elnökségi programba iktatta.

AZ IGRICÍ PÉLDA HEGYALJÁN

❖ Erdőhorvátiban nyolc hektáron szeretnék létrehozni a helyi romákkal egy mintagazdaságot. Igriciben jött létre a megyében először egy olyan termelő-értékesítő szövetkezet, amely javarészt romákat foglalkoztatott és foglalkoztat mind a mai napig. Ennek a példájára Hegyalján három település is jelezte, szívesen részt venne ennek a mintagazdaságnak a továbbfejlesztésében.

Nálunk a romák és általában a munka nélkül lévők dolgozni akarnak – mondja *Takács Gábor*, Erdőhorváti polgármestere. Az más kérdés, hogy munkahely a környéken szinte egyáltalán nincs. Éppen ezért úgy gondoltuk, ami Igriciben bevált, azzal mi is megpróbálkoznánk. *Nótár Zoltán* példája példaértékű a számunkra. A visszajelzésekből azt tudtam leszűrni, a helyieknek is tetszene egy olyan gazdaság, amely kifejezetten konzervipari célokra természetesen zöltséget. Az Európai Uniónak 4,6 milliárdos kerete van a romák felzárkóztatására, ebből szeretnénk megpályázni 40–50 millió forintot.

A terület már adott Erdőhorvátiban: a nyolc hektár java részét a református egyházközség adja bérletbe rendkívül kedvező áron, a

többit pedig magánszemélyek biztosítanak a gazdaság számára. A tervek szerint 40–50 tartós munkanélkülit tudnának foglalkoztatni az erdőhorváti szövetkezetben kezdetben.

MEGKEZDIK MUNKÁJUKAT A KÖZIGAZGATÁSI ÖSZTÖNDÍJASOK

❖ Megkezdik munkájukat a Magyar Közigazgatási Ösztöndíj Program résztvevői. A 270 ösztöndíjas valamely minisztériumban, kormányhivatalban vagy megyei szakigazgatási szervnél kezd hat hónapos szakmai gyakorlatot. Ezt követően, szeptembertől négy hónapon át valamely EU-tagállam közigazgatási szervénél tanulmányozhatják majd az ottani munkát.

Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes, közigazgatási és igazságügyi miniszter korábbi tájékoztatása szerint az ösztöndíjprogram mostani fordulójában 233 nem roma származású közigazgatási szakember, pályakezdő mellett 37 olyan roma származású szakember is lehetőséget kapott, akiket még a Bajnai-kormány vett fel a *Romák a közigazgatásban* nevű program keretében.

Az ösztöndíjprogramot eredményesen teljesítők a program befejezésekor állásajánlatot kapnak a magyar közigazgatásban, és tisztviselőként folytathatják munkájukat. Az említett 270 résztvevőn túl 21, már a közigazgatásban dolgozó kormánytisztviselő is megkapta a lehetőséget, hogy további közigazgatási tapasztalatokat szerezzen az Európai Unióban.

CIGÁNY ALKOTMÁNYOZÁS: ORŐ LETT AZ OCÖ-BŐL

♣ *Új névről, új szervezeti és működési szabályzatról döntött az Országos Cigány Önkormányzat (OCÖ) közgyűlése szombati kihelyezett ülésén Kaposváron. A január 9-i kisebbségi választást követően megalakult szervezet neve ezentúl Országos Roma Önkormányzat (ORÖ). Az új név alkalmazkodik az Európai Unió szóhasználatához – mondta Farkas Flórián a testület elnöke. Hangsúlyozta: az új alapszabály a korábbinál átláthatóbb, mindenki számára világos útmutató, amely illeszkedik a hatályos törvényekhez. Hozzátette: elfogadásával minden előzetes döntés hatályát veszítette. A közgyűlésen elfogadott határozatok sorából az ORÖ elnöke kiemelte az alkalmazottak létszámának csökkentését, továbbá azt,*

hogyan valamennyi intézményvezetőjüket visszahívták.

VÁLYI ISTVÁN-DÍJAT ALAPÍT KOMÁROM- ESZTERGOM MEGYE ÖNKORMÁNYZATA

♣ *Popovics György megyei elnök kezdeményezésére tervez új díjat alapítani a megyei önkormányzat, amelyet a legközelebbi megyegyűlésen a képviselők elé terjesztenek. A Vályi István-díjat cigány gyermekek oktatásában, nevelésében, közösség-szervezés területén közreműködő személyek, illetve olyan pedagógusok kapják, akik hátrányos helyzetű cigány gyermekekkel, diákokkal, felnőttekkel foglalkoznak. A díjjal az alapító példát kíván állítani mindazoknak, akik oktatási-nevelési intézményekben, civil szervezeteknél, alapítványoknál, önkormányzatoknál, kisebbségi önkormány-*

zatoknál, egyházaknál, vagy egyéb helyeken végzik elismerésre méltó pedagógiai tevékenységüket. Popovics György a meglévő ferences gimnáziumi esti tagozat mellett cigány nemzetiségi gimnázium alapítását szorgalmazná a megyében, hogy a növekvő számú roma értelmiségi segítségével csökkentsék a hátrányos helyzetű csoportok elszigeteltségét, fokozzák integrációjukat.

Vályi István az 1700-as évek második felében Dunalmáson szolgált református lelkész közvetve hozzájárult a cigányok indiai eredetének bizonyításához.

100 TAGÚ CIGÁNYZENEKAR 1000 NÉZŐNEK

♣ *Beindul a pécsi Kodály Központban a tavaszi évad. „Kulturáлом Projekt” néven, 2011. február 19-től folyamatosan várják az érdeklődőket, többek közt Cakó Ferenc és Vásáry André kö-*

zös produkciójával, Müller Péter interaktív előadásával.

A 100 Tagú Cigányzenekar fellépésével veszi kezdetét a pécsi Kodály Központban a tavaszi évad. A 25 éves Jubileumi Nagykonzerten többek között elhangzik: Gioacchino Rossini: Tell Vilmos – Nyitány, Johannes Brahms: V. Magyar tánc, Johann Strauss J.: Cigánybáró nyitány című műve.

ROMAGYILKOSSÁGOK – MÁRCIUSBAN KEZDŐDIK A BÍRÓSÁGI TÁRGYALÁS

♣ *A jövő hónapban kezdődik meg a romagyilkosságokkal vádolt, jelenleg előzetes letartóztatásban lévő négy férfi büntetőpere a Pest Megyei Bíróságon – mondta Kende Katalin, a bíróság szóvivője. Azt még nem tudni, melyik napon kezdődik a per – közölte a szóvivő, hozzátéve, hogy a határnapot leghamarabb a jövő héten jelölik ki.*

A Nemzeti Nyomozó Iroda (NNI) kilenc bűncselekmény ügyében folytatott eljárást: 2008. július 21-én Galgagyörkön, augusztus 8-án Píricsén, szeptember 5-én Nyíradonyban, szeptember 29-én Tarnabodon, november 3-án Nagycsécen, december 15-én Alsózsoltán, tavaly február 23-án Tatárszentgyörgyön, április 22-én Tiszalökön, augusztus 3-án Kislétán támadtak romákra. A kislétai és a tiszalöki bűncselekményben egy-egy ember halt meg, míg Nagycsécen egy testvérpár, Tatárszentgyörgyön egy 27 éves apa és 5 éves kislánya vesztette életét.

Összeállítottuk a boon.hu, hvg.hu, kapos.hu, MTI és Romnet hírei alapján.

A FALU TRAKTORA

♣ *Egy MTZ 82-es orosz gyártmányú traktor. Ez most Szenyér ékessége. A Cigány Kisebbségi Önkormányzat tagjai és a helyi önkormányzat képviselői 2008 óta a falu javára lemondtak tiszteletdíjukról és így több mint egymillió forintot gyűjtöttek össze, amiből megvették a mezőgazdasági gépet.*

Bogdán Imre polgármester szerint mindenképpen egy kitörési pont az, hogy tudtak egy traktort vásárolni, így a szántás, a tárcsázás, a hóhúzás,

az idősök fabeszállítását önköltséges áron tervezhetik. Egy hónapja dolgozik a traktor. Cseréltek rajta lámpákat és a műszaki állapotán is kellett javítani. A 80-as években gyártott mezőgazdasági gépre még így is van mit ráköltetni. Például szeretnének vásárolni egy pótkocsit, egy tárcsát, egy ekét is. A böhönyei önkormányzat is próbál segíteni a településen, négy használt abroncsot adnak, a többi a szenyériek maguk oldják meg. Orsós Zoltán alpolgármester elmondta: egy leselejtezett pótkocsit kap a szenyéri önkormányzat, egy segítőkész embert megkértek, hogy rakja össze a kocsit, ami oldalakkal is fel lesz szerelve. Az alpolgármester hozzátette: szeretnék a szenyériek napi megélhetését segíteni. Most vetőmagokra pályáznak.

A hónap hírei • A hónap hírei

Stratégia szövetség a cigány kisebbségért

A magyar EU elnökség törekvéseit öntik formába

Stratégiai szövetséget kötött a Lungo Drom a Magyar Iparszövetséggel (OKISZ) és a Kereskedők és Vendéglátók Országos Érdekképviselői Szövetségével (KISOSZ) azzal a céllal, hogy elősegítse a romák munkába való integrálását. Az együttműködés célja a roma foglalkoztatottak számának növelése, a meglévő roma vállalkozások segítése, és a romák vállalkozóvá válásának támogatása.

A Magyar Köztársaság Kormánya a 2011–2013 tervezési időszakra célul tűzte ki az Európai Unió források felhasználásánál a munkahelyteremtést, a vállalkozások versenyképességének, valamint a hátrányos helyzetű emberek életkörülményeinek jelentős javítását. Az országos kisebbségi önkormányzati választásokon a Lungo Drom jelöltjei meghatározó mértékű felhatalmazást kaptak a magyarországi cigányság képviselőtére az Országos Roma Önkormányzatban. Az Országos Érdekegyeztető Tanács két tagja, az OKISZ és a KISOSZ, mint munkaadói érdekképviselők feladatuknak tekintik a kormány által kitűzött célok megvalósításában való részvételt. A közös célok megvalósítása érdekében a felek stratégiai megállapodás megkötését határozták el, amely megalapozza a később közös projektek formájában megvalósítandó programok lebonyolítását.

A szövetséget kötött felek úgy gondolják, hogy valódi eredmények eléréséhez célzott ösztönzés, a roma etni-

kumon belüli példaadás kell. A magyar EU elnökség által is felkarolt problémát széles összefogással kell megoldani, amelyhez most a KISOSZ és az OKISZ nyújt jelentős segítséget.

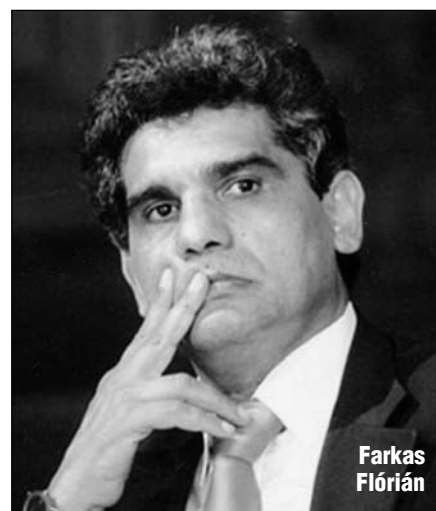
A szakmunkásképzés, valamint a cigány kis- és középvállalkozások támogatása áll a stratégiai szövetség középpontjában

„A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, köztük a romák nem rendelkeznek tapasztalatokkal a pályázat készítésben és az így elnyert források menedzselésében sem. Hozzáférsi lehetőségeik a pályázati forrásokhoz erősen korlátozottak, mert hiányoznak azok a civil és önkormányzati érdekérvényesítő kapacitások, amelyek szükségesek a forrásokhoz való hozzájutás elősegítéséhez. A pénzek kezelésében, felhasználásában, a szigorú adminisztrációs előírások betartásában nincs gyakorlatuk. Most ebben kapunk segítséget stratégiai

partnereinkről” – mondta **Farkas Flórián**, a Lungo Drom elnöke a megállapodás aláírásával egyidejűleg tartott sajtótájékoztatón. Hangsúlyozta, hogy mindaddig, míg a cigány kis- és középvállalkozások haldokolnak, addig a cigány embereknek sincs esélyük bekerülni, visszakerülni a munkaerő-piacra.

Antalfy Gábor, a KISOSZ elnöke kiemelte: „mi munkaadói oldalról fel tudjuk mérni, hogy éppen milyen szakképzettségű munkavállalókra van szükség a munkaerő-piacon és segítünk abban, hogy nem képzett, munkanélküli cigányok helyzetbe kerüljenek és szakmát vagy egyéb képzést szerezzenek”.

Magyarországon a rendszerváltáskor eltűnt mintegy 1,5 millió munkavállalót nem tudtuk pótolni – emelte ki **Vadász György**, az OKISZ ügyvezető társelnöke. Szerinte tarthatatlan Ma-

Farkas Flórián

gyarország jelenlegi szerkezeti struktúrája, amelyben 1,8 millió látható módon hozzáadott értéket termelő munkavállaló próbál fenntartani közel 10 millió állampolgárt. „Ahhoz, hogy a fejlesztések ténylegesen eljussanak a romákhoz, a hozzáfértést segítő célprogramokat, eljárásokat, hálózatokat kell működtetni. Előtérbe kell helyezni azokat a támogatási formákat, amelyek nem általános pályázati úton valósulnak meg. A fejlesztéseket úgy kell megvalósítani, hogy azok ne növeljék a szegregációt és a problémák koncentrációját, vala-

mint ne fokozzák a romákkal szembeni előítéletet. Mi segítünk a képzésben, a munka felkutatásában, a pályázatok megírásában és segítjük a munkához jutást is”.

Antalffy Gábor

A Magyar Iparszövetség 30 szakmában képez felnőtt-képzés keretében szakembereket – tájékoztatott Vadász György.

Köpeczi-Bócz Tamás társadalmi felzárkózásért felelős helyettes államtitkár kiemelte, hogy a kialakult helyzetet kormányzati eszközökkel jelentősen lehet befolyásolni és segíteni, azonban nem lehet megoldani akkor, ha olyan társadalmi partnerek, mint a három szervezet (Lungo Drom, OKISZ, KISOSZ) nem áll az ügy mögé. A helyettes államtitkár kihangsúlyozta, a kormány az oktatást és a foglalkoztatást jelölte meg a roma felzárkóztatási stratégia legfontosabb pillérének.

Az együttműködés területei

Mint azt a felek ismertették, az együttműködésük több területre kiterjed. Kiemelt feladat a romák munkaerőpiaci integrációjának elősegítése, illetve foglalkoztatottsági szintjük emelése. Ezen belül növelni kell a bér- és járuléktámogatással foglalkoztatott, leghátrá-

nyosabb helyzetű térségekben élő munkavállalók számát, különös figyelemmel a kistelepüléseken élő, mezőgazdasági tevékenységet folytató munkavállalókra.

Biztosítani kell az aktív támogatási formákkal kihe-lyezett munkavállalók munkaerő-piaci esélyeinek javulását elősegítő feltételeket (pl. felnőtt- és szakképzés bekapcsolása), és ösztönözní kell a hátrányos helyzetűek, tartósan munkanélküliek munkavállalását, a támogatási formák és szolgáltatások megismertetésével. Ösztönző rendszereket szükséges kiépíteni a piaci szereplők foglalkoztatással egybekötött képzésekbe történő hatékony bevonására.

A másik fő terület a romákkal szembeni diszkrimináció csökkentése, az esélyegyenlőség elősegítése a jogérvényesítés során: felek az általuk létrehozott jogpont szolgáltatás országos hálózatán keresztül jogi támogatást nyújtanak az ezt igénylő vállalkozások, illetve személyek részére.

Szükség van a „jó gyakorlatok” összegyűjtésére és a jövőbeni programokba való beépítésére. A megvalósítás során kiemelten fontos az egyes célterületekre hatást gyakorló kormányzati és civil programok, beavatkozási formák figyelemmel kísérése. Jó gyakorlatok egyaránt lehetnek olyan programok,

amelyek kifejezetten a Program hatására jöttek létre és olyanok is, amelyek a Programtól függetlenül, de annak valamely feladatával megegyező céllal működnek.

Segíteni szükséges a roma vállalkozások forrásokhoz való jutását. Ennek érdekében a felek a rendelkezésükre álló lehetőségeik által megteremtik annak a lehetőségét, hogy a vállalkozásfejlesztés összekapcsolódjon a tartósan álláskereső önfoglalkoztatóvá válását elősegítő támogatásokkal, mikrohitelprogram-konstrukciókkal. Ezen felül biztosítják a roma vállalkozások számára a vállalkozásfejlesztési és az önfoglalkoztatást elősegítő programokról és ezek feltételeiről szóló információkhoz való hozzáférést, az országos hálózaton keresztül helyben elvégzik az önálló vállalkozóvá vált roma vállalkozások mentorálását, és a vállalkozások foglalkoztató képességének, jövedelemtermelő képességének segítő szándékú figyelemmel ki-

spektrumú akkreditált képzési programjainak segítségével biztosítsák nagyobb rétegek képzését, át- és továbbképzését annak érdekében, hogy azok a munkaerőpiac változó igényeinek megfeleljenek. Cél továbbá, olyan speciális képzések felkutatása, akkreditációja, melyek e hátrányos helyzetű személyek felemelkedését szolgálják hosszú távon. A felek egyetértenek abban, hogy mindezen tevékenység pályázati háttérrel való megvalósítása során olyan jelentős eredmények érhetők el, mellyel a gazdasági, társadalmi problémák orvosolhatók, a foglalkoztatás bővíthető, újabb munkahelyek hozhatók létre, illetve bővíthetők.

Háttér

A Világbank és a Nyílt Társadalom Intézet képviselői közösen abban állapodtak meg, hogy a 2005–2015 közötti időszakot a Roma Integrációs Évtizedévé nyilvánítják. Az erről szóló nyi-

Vadász György

sérését. Cél a vállalkozóvá váláshoz szükséges ismeretek közvetítése, kiemelt figyelemmel a pénzügy, munkajog és a kereskedelem területén.

Az együttműködő partnerek célja, hogy a széles

latkozatot a részt vevő országok miniszterelnökei 2005. február 2-án írták alá Szófiában. A Roma Integrációs Évtizede Program célja az volt, hogy felgyorsítsa, és fenntartható módon biztosítsa a romák társadalmi és

gazdasági integrációját, és egyben hozzájáruljon a romákra alkotott kép pozitív irányú átalakulásához. A magyar Országgyűlés 2007 júniusában elfogadta a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervét. A Stratégiai Terv célja a roma lakosság társadalmi, gazdasági integrációja feltételeinek megteremtése, életkörülmé-

tés, oktatás stb. – megjele-
nik, de szinte kizárólag a munkaerőpiacon hátrányos helyzetűnek számító más csoportokkal együtt (fogytékkal élők, 50 év felettiek, alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők). Célzott, kifejezetten a roma csoportokat érintő fejezete e fejlesztési terveknek nincs, ezt a prioritást „horizontális”

Kőpeczi-Bócz Tamás

nyeik javítása, a romák közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása, valamint a romák és nem romák életkörülményei között kialakult szakadék csökkentése, hosszútávon megszüntetése. A Stratégiai Terv célul tűzi ki hatékonyabb gazdaságpolitika kialakítását, illetve ennek hosszú távú fenntarthatóságát (pl. versenyképesség növekedése, foglalkoztatottság javulása, szociális transferek, az elhaltottak számának csökkenése).

Az Európai Unió és Magyarország fejlesztési együttműködésének 2004–2006, illetve 2007–2013 közötti időszakra vonatkozóan foglalmaztak meg kormányzati feladatokat. A cigányság, mint célcsoport több helyen is – foglalkoztatás bővítés, egészségügy, területfejlesztés,

célként kell érvényesíteni az egyes fejlesztési területeken.

A 2004–2008 között végrehajtott HEFOP képzési és foglalkoztatási programok, illetve a GVOP munkavállalói képzést segítő pályázatai nem hoztak mélyreható változást a roma emberek foglalkoztatásának bővítésében, bár a résztvevők magát a kezdeményezést pozitívan értékelték, azonban egyrészt a projektekben résztvevő romák elhelyezkedési esélyei és a nyílt munkaerőpiacra történő belépésük nem növekedett számottevően, másrészt a roma érdekképviseleti szervezetek bevonása e programokban adminisztratív jellegű és inkább formális volt

Az ÚMFT a következőképpen fogalmaz: „Olyan fejlesztéseket támogatunk, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetű rétegek,

mindenekelőtt a romák kirekesztettségét, és biztosítják e csoportok egyenlő hozzáférést a forrásokhoz.” Ahhoz, hogy a fejlesztések ténylegesen eljussanak a romákhoz, a hozzáférést segítő célprogramokat, eljárásokat, hálózatokat kell működtetni. Előtérbe kell helyezni azokat a támogatási formákat, amelyek nem általános pályázati úton valósulnak meg. A fejlesztéseket úgy kell megvalósítani, hogy azok ne növeljék a szegregációt és a problémák koncentrálódását, valamint ne fokozzák a romákkal szembeni előítéleteket.

Az eltelt néhány év azt igazolja, hogy a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, köztük a romák nem rendelkeznek tapasztalatokkal pályázatok készítésben és az így elnyert források menedzselésében. Hozzáfé-
rési lehetőségeik a pályázati forrásokhoz erősen korlátozottak, mert hiányoznak azok a civil és önkormányzati érdekérvényesítő kapacitások és anyagi források, amelyek szükségesek a forrásokhoz való hozzájutás elősegítéséhez. A szükségletek feltárásában, a célzott projekttervezésben, a pénzek kezelésében, felhasználásában, a szigorú adminisztrációs előírások betartásában nincsen gyakorlatuk. A leghátrányosabb helyzetű térségeknek, településeknek, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű csoportoknak címzett, leggyakrabban pályázati formában elnyerhető támogatások nem jutnak el a roma népesség leghátrányosabb helyzetű csoportjaihoz, illetve kellő komplexitásuk híján nem fogják helyzetüket érdemben javítani.

A roma foglalkoztatottak arányszáma összességében alacsony, és inkább pár iparágban koncentrálódik, a hazai vállalkozások szervezeti kultúrája rendkívül

ritkán áll az információ- és tudásmenedzsmentnek azon a szintjén, amely a foglalkoztatottak képzését stratégiai szinten tudná kezelni, ezért ehhez célzott ösztönzés, a roma etnikumon belüli példaadás kell.

Egy 2009-es felmérés szerint mindössze 4–5% a romák által alapított/irányított vállalkozások száma, s a roma lakosság körében a Közép-Magyarországi Régióban éri csak el a kb. 10%-ot az önálló vállalkozások száma, ettől jelentősen elmaradnak a nyugati és a keleti országrész régió is. A hazai vállalkozások szervezeti kultúrája pedig rendkívül ritkán áll az információ- és tudásmenedzsmentnek azon a szintjén, amely a foglalkoztatottak képzését stratégiai szinten tudná kezelni.

A három országos szervezet együttműködését tehát számos tényező indokolja, s ugyanakkor nagy hangsúly van azon is, hogy az Európai Unió Tanácsának soros elnökségi feladatát 2011. első félévében Magyarország látja el, programjában kiemelt szerepet kap a roma integráció. Az Európai Parlament állampolgári jogi, bel- és igazságügyi bizottsága február közepén megszavazta a néppárti állásfoglalás-tervezetet a roma stratégiáról. A dokumentum szerinti célok összefüggenek a fenti partnerszervezetek együttműködésével: biztosítani kell az egyenlőség elvének érvényesülését a foglalkoztatásban és az oktatásban a romák társadalmi, kulturális és gazdasági beilleszkedésének segítéseért, védeni kell a romák alapvető jogait, javítani kell az uniós források felhasználásának hatékonyságát, valamint be kell vonni a roma nőket is a társadalmi felzárkózási politika alakításába.

Marsi Edit

Európai Roma Zenei Szakkollégium

Zenei tehetséggondozó program indul

A Szakkollégium ötletét a ma már Berlinben élő, roma származású gitárművész és zeneszerző, **Snétberger Ferenc** vetette fel. A Salgótarjánban, 1957-ben született gitárvirtuóz egy muzsikusként legkisebb gyermekeként tulajdonképpen a zenén nőtt fel. Édesapja játékát figyelve, majd vele játszva tanulta meg a gitárjáték alapjait. A gitárművész korábban Németországban egy zeneileg tehetséges színt és roma gyermekeket felkaroló roma zeneművészeti középiskolában tanított. Közép-kelet európai koncertsorozatain roma fiatalokkal és családokkal találkozási lehetőség meg benne gondolat, miszerint szükség van egy olyan speciális tanodára – roma zenei szakkollégiumra –, amely a németországi intézmény mintájára a tehetséges roma fiatalok felkarolásában, mentorálásában hiánypótló és egyedülálló segítséget tud nyújtani.

2011 nyarán kezdi meg Felsőörsön, a Balaton-felvidéken működését az Európai Roma Zenei Szakkollégium, melynek alapítója és művészeti vezetője a Liszt-díjas gitárművész és zeneszerző **Snétberger Ferenc**.

A roma kisebbséghez tartozó művészek a zene világának nagy színpadain is jelentős szerepet játszanak. Legtöbbjük zenei nevelése már a családban elkezdődött. A roma családok nagy figyelmet fordítanak a gyermekek zenei tehetséggondozására. Azonban ma sok olyan tehetséges roma fiatal van, akik nehezen vagy egyáltalán nem tudnak bejutni hagyományos zeneiskolába. Ha mégis sikerül be-

kerülniük, újabb problémát jelent az a halmozott versenyhátrányuk, amit a kulturális értelemben vett „otthon” és az onnan hozott,

órákat a roma családok korábbi zenei előképzéséhez igazítsák.

Az Európai Roma Zenei Szakkollégium összesen 12

gyerekek a családban tanultak, amit onnan magukkal hoznak; ösztönzik és tanítják a fiatalokat, hogy kibontakoztathassák képességeiket.

A zenei, művészeti órák mellett roma kultúra ismereti órákon, angol, informatika, tanulás-módszertan és menedzsment képzésen vesznek részt a diákok, emellett egyéni pályaorientációs tanácsadást is biztosítanak számukra. Korszerű tantermek, hangszerekkel felszerelt próbatermek, számítástechnikai oktatóterem, 130 fős koncertterem és sportpályák biztosítják azt, hogy a legjobb körülmények között tanulhassanak a gyerekek.

A Szakkollégiumnak olyan hazai és világhírű – köztük több cigány származású – művész-tanárai lesznek, mint: **Snétberger Ferenc, Oláh Kálmán, László Attila, Szakcsi Lakatos Béla**, és olyan kiváló nemzetközi vendégelőadók, mint: **Paolo Vinaccia, Tony Lakatos, Roby Lakatos**.

A Szakkollégium kurzusait úgy szervezik, hogy a

„Olyan gyerekeket akarok felvenni, akik tehetségesek”

„13 éves voltam, amikor tudtam, hogy ezen a pályán fogok maradni. [...] A zenét otthonról hoztam. Amit tanultam, mind édesapámtól tanultam. [...] A szerencse az volt, hogy amikor ide kerültem olyan emberekkel találkoztam, akik nagyon szerették a zenét és észrevették a tehetségemet. Ők bíztattak, hogy menjem felvételezni. [...] A Fészek Klubban Budapesten volt egy hangszerkiállítás, ahol nyugati hangszereket állítottak ki. Elmentem az egyik barátommal. Ilyeneket addig csak újságban láttunk és álmództunk, hogy valamikor talán a kezünkbe kerül. [...] Elvettem egy gitárt és kipróbáltam. Ott volt nagyon sok jazz zenész az akkori konzervatóriumból. És láttam, hogy egyre több ember gyűlik előttem össze. Nagyon tetszett nekik, ahogy játszottam. [...] Mindig akartam továbbtanulni. Ha nem lettem volna ott, nem szólnak, nem tudom, mi lett volna.” (Snétberger Ferenc)

vagy nem hozott normák jelentenek, sokszor pedig a jelenlegi oktatási rendszer sajátosságai miatt eredően nem lehetséges, hogy a pedagógusok módszereiket, tan-

hetes (őszi 3 hetes, tavaszi 3 hetes és nyári 6 hetes) kurzusain évről évre 60 fő 12–20 éves hátrányos helyzetű roma fiatal tanulhat. Az intézmény arra épít, amit a

„normál” általános vagy középiskolai tanulmányok mellett is elvégezhetőek legyenek, ne kelljen emiatt a diákoknak évet halasztaniuk. Mindebben mentoraink segítik őket. A képzés ideje alatt a hallgatók számára ösztöndíjat biztosítanak.

A képzés a tanulók számára ingyenes, mivel a költségeket az iskola fenntartója, a Camp Europe Felsőörs Közhasznú Kft. vállalja. Naponta teljes ellátást, azaz étkezést és szállást (4 fős fürdőszobás szobákban) biztosítanak minden tanulónak.

Hétköznapiakon 9–16 óráig tart a tanítás, utána szabadidős programokon (sport és kulturális programokon, kirándulásokon) vehetnek részt a diákok – szintén ingyenesen.

Az Európai Roma Zenei Szakkollégiumba 12–20 éves, zeneileg tehetséges,

elsősorban roma fiatalok jelentkezését várják.

A programot a Norvég és a Magyar Állam, valamint a Nyílt Társadalom Intézet – Soros Alapítvány támogatja.

„Az egész nem kötődik iskolai végzettséghez. Olyan gyerekeket akarok felvenni, akik tehetségesek. A szegénység az maga egy olyan állapot, hogy beleragadnak, beletörődnek a sorsukba és nincs elég erő egyedül kijönni.” (Snétberger Ferenc)

A program vállalása, hogy 10 éven keresztül évi 60 gyereket iskoláznak be.

A meghallgatások március 26-áig zajlanak. Akik addig jelentkeznek, április 30-ig levélben kapnak értesítést az eredményről.

Meghallgatások:

2011. március 25. Budapest,

Fonó Budai Zeneház

2011. március 26.

Nyíregyháza, Vikár Sándor Zeneiskola

Mindazokat, akik ezeken a meghallgatásokon nem vesznek részt, azok jelentkezését is várják és szeretettel fogadják az info@campeurope.hu e-

zetes jelzés alapján a szakkollégium vállalja. Ha a jelentkező nem tudja megelőlegezni az útiköltséget, s emiatt nem tud jelen lenni a meghallgatáson, jelezze a részvételi szándékát, őt személyesen fogják megkeresni.

Amennyiben ismer olyan tehetséges roma fiatalokat, akik számára esélyt jelenthet a program, kérjük, hívja fel figyelmüket erre a lehetőségre, és segítse jelentkezésüket.

További információ:
Camp Europe Felsőörs
Oktatási Közhasznú
Nonprofit Kft.
8200 Veszprém,
Haszkovó u. 25/A
Tel.: 88/560-103,
fax: 88/560-104
Mobil: 70/984-83-66
E-mail:
info@campeurope.hu

FELHÍVÁS

Ha szeretsz zenélni, gitáron (klasszikus, jazz, basszus), bőgőn, csellón, hegedűn, cimbalmon, zongorán, ütős (pl. dob, percussion, darbuka) vagy fúvós (pl. klarinét, trombita, szaxofon) hangszeren játszol, ha jazz-re, világzenére és klasszikus zenére is nyitott 12–20 éves fiatal vagy, és szeretnél iskolánkban tanulni, várjuk jelentkezésed az Európai Roma Zenei Szakkollégiumba.

Énekes tanszakot terveink szerint csak 2013-ban indítunk, így szóelőnéekkel egyelőre kérünk, ne jelentkezzen.

Amit mindenképpen írd meg számunkra:

- Neved
- Levelezési címed (hol kapod meg leghamarabb a levelet)
- Telefonszámod (ha van, szüleidé is lehet, több számot is megadhatsz)
- E-mail címed (ha van)
- Hol, kitől tanultál zenélni? (Pl. otthon vagy zeneiskolában. Nem számít, ha nem jártál zeneiskolába.)
- Tudsz kottát olvasni? (nem baj, ha nem)
- Amit még fontos tudnunk rólad.

Postán levélként erre a címre küldd el:

Camp Europe Felsőörs Közhasznú Kft., Veszprém, Haszkovó u. 25/A 8200

VAGY e-mailben: info@campeurope.hu

A 60 legtehetségesebb fiú és lány Felsőörsön tanulhat 2012 nyaratól 6 héten át, majd ősszel és tavasszal 3 hétig. A Szakkollégiumban tizenkét héten át zenei, művészeti órákat, angol nyelvi, számítógépes ismereteket, és munkaválasztással kapcsolatos képzéseket és roma kultúrismereti órákat tartunk, emellett minden tanulóval külön-külön is foglalkoznak a mentoraink.

Ha idén mégsem nyersz felvételt, ne keseredj el, légy kitartó, mert a felvételt minden évben újra meghirdetjük!

SNÉTBERGER FERENC

A szintó származású magyar gitárművész és zeneszerző 1957. február 6-án, Salgótarjánban született, egy zenész család tagjaként. Már gyermekkorában édesapja volt a példaképe, aki szintén gitározott. Snétberger klaszikus zenét és jazzgitárt tanult. Ma főként improvizációs művészetének és világzenéjének, műfajokat átlépő játékanak köszönhetően ismert. Repertoárját a roma hagyományok, a brazil zene és a flamenco épp úgy ösztönzi, mint a klasszikus gitár és a jazz. Számos szólóalbuma jelent meg, és több albumon működik közre partnereként.

1987-ben **Dés Lászlóval** és **Horváth Kornéllal** megalakította a Trio Stendhal együttest, mellyel országosan is ismertté vált. A különleges összetételű, kamarazenét játszó zenekar rendkívüli népszerűsége tett szert, lemezeit az egész világon terjesztették. Koncertkörutakat tettek Ausztriában, Olaszországban és Spanyolországban, felléptek Európa számos országában és Indiában. 1988 óta Berlinben él. Végigkoncertezte Európát, fellépett Japánban, Koreában, Indiában és az USA-ban is.

1995-ben, a holokauszt 50. évfordulójára komponálta „In Memory of my People” (Népem emlékére) című, gitárra és nagyzenekarra írt művét, melyet népének ajánlott. A darab, melyet a hagyományos roma dallamok ihlettek, erőteljes véleménynyilvánítás az emberi szenvedés ellen. Kamarazenekari kísérettel maga a komponista mutatta be Magyarországon, Olaszországban és Németországban, valamint 2007-ben, a Nemzetközi Holokauszt-emléknap alkalmából, az Egyesült Nemzetek New York-i székházában.

Szólistaként előadta Luciano Berio „Sequenza XI” (szólógitárra) című szerzeményét, zenekarral pedig Vivaldi, Rodrigo és John McLaughlin műveit interpretálta, írt kísérőzenét filmhez és színdarabhoz is.

2002-ben szülővárosa díszpolgárává avatták, két évvel később pedig a Magyar Köztársaság Érdemrendjével tüntették ki. 2005-ben Budapesten Liszt Ferenc-díjat kapott.

Többek között David Friedman, Dhafer Youssef, James Moody, Trilok Gurtu, Pandit Hariprasad Chaurasia és Bobby McFerrin partnereként is színpadra lépett.

2004-ben új triót alapított a legendás norvég bőgőssel, **Arild Andersennel**, és a Norvégiában élő olasz származású, dobokon és ütőhangszereken játszó művésszel, **Paolo Vinaccia**-val. A három zenész természetes könnyedséggel kombinálja a legkiválóbb válogatott műveket, a technikai tudást, az improvizációs energiát és a zenei fantáziát. „Nomad” című albumuk 2005 őszén jelent meg, és lelkes fogadtatásra talált mind a közönség, mind a sajtó körében.

Ugyanebben az évben lépett fel először **Bobby McFerrinnel** a Veszprémi Ünnepi Játékokon. A koncert megtekinthető Snétberger DVD-jén (Snétberger live Veszprémben, szóló, duett Bobby McFerrinnel és a

NOMAD trió). 2007 nyarán Snétberger Ferencet Bobby McFerrin közös németországi és spanyolországi koncertsorozatra hívta.

Közös munkájuk **Markus Stockhausennel** 1999-ben kezdődött, amikor a „Landscapes” című szerzeményt vették fel Snétberger „For My People” CD-jére. A gitárra és trombitára írt három darabban a két zenész azonnal megtalálja a közös nyelvet, és elképesztő bizonyítékát nyújtják közös tudásuknak. „Könnyedén, de mégis melankóliával telve érkeznek – és azt az érzést keltik, hogy e két zenész találkozása szükségszerű volt, hogy ezt a zenét életre kelthessék. Miután az ember hallotta őket játszani, csak azt kívánhatja, hogy folytassák a közös zenélést” – írta **Ralf von der Kellen** az Intro című szaklapban az együttműködésről. Nyolc év után, mely idő alatt Snétberger Ferenc és Markus Stockhausen művészi munkája újabb és újabb ihletet adott egymásnak, a „Streams” című duó-album végre elsőként ad lehetőséget arra, hogy szem- és fültanúi legyünk kettejük zenei fejlődésének.

2011 nyarán Felsőörsön tervezi elindítani az Európai Roma Zenei Szakkollégiumot.

Lemezei:

Trio Stendhal-albumok

- 1991: Earthsound
- 1992: Someting Happened
- 1992: Zörr (LGT-vel és az Amadinda zenekarral közös album)
- 2003: Live

Önálló albumok

- 1991: Samboa
- 1995: Signature (Ferenc Snétberger Trio, Snétberger Ferenc with David Friedman)
- 1996: The Budapest Concert
- 1998: Obsession
- 2003: Duó – Concert (Dés Lászlóval)
- 2005: Nomad
- 2007: Streams (Markus Stockhausennel)

Vendéglőadóként

- 2006: Gypsy colours (Tony Lakatos with Snétberger Ferenc)
- 2006: Samba do mar (Dusko Goykovich with Snétberger Ferenc, Martin Gjakonovski, Jarrod Cagwin)
- 2006: Samba Tzigane (Dusko Goykovich with Snétberger Ferenc, Márcio Tubino, Céline Rudolp, Martin Gjakonovski, Jarrod Cagwin)

Család

Nős, egy fia van. **Toni Snétberger**, aki német színész és szintén zenél, dobos.

Összeállította
a Budapest Music Center és a www.campeurope.hu adatai felhasználásával
Marsi Edit

Fejlesztünk, hogy fejlődhessünk

Lapunkban folyamatosan beszámolunk az Oktatási és Továbbképzési Központ” Alapítvány (Szolnok) Társadalmi Megújulás Operatív Program „Horizontális célkitűzések megvalósítását elősegítő helyi közösségi kezdeményezések, programok támogatása” című pályázati konstrukció keretében létrejött „Fejlesztünk, hogy fejlődhessünk” című (TÁMOP-5.5.1./A-10/1-2010-0026) projektjéről. A projekt megvalósítási szakaszához érkezett, megkezdődött a fiatal édesanyák fejlesztő programja és a munkaerő-piaci integrációs tréning.

A Társadalmi Megújulás Operatív Program (továbbiakban TÁMOP) horizontális céljai – az alapelvekkel összhangban – minden kiírásban megjelennek, de emellett szükség van olyan fejlesztésekre, amelyek átfogóan, kifejezetten a horizontális célokra fókuszálva valósítanak meg fejlesztéseket. Ezért jelen konstrukció azokat a helyi szereplők együttműködésén, részletes szükségletfelmérésen alapuló fejlesztéseket támogatja, amelyek elsődleges célja a TÁMOP keretében megfogalmazott horizontális célok helyi szintű elősegítése.

A konstrukció alapvető célja a horizontális célok megvalósításának előmozdításán keresztül a hátrányos helyzetű (elsősorban alacsony iskolai végzettségű, munkanélküli, elszegényedés által fenyegetett,

alacsony érdekérvényesítő képességgel rendelkező) társadalmi csoportok integrációjának elősegítése, a helyi közösségekben élők életminőségének javítása, a civil társadalom megerősítése és a helyi társadalmi aktivitás növelése. Ezzel a konstrukció hozzájárul a szegregáció és a szelekció megállításához, valamint a kohézió erősítéséhez.

Konkrét cél a Társadalmi Megújulás Operatív Programban megfogalmazott horizontális célokra építve, a helyi érdekek és szükségletek felmérése és összehangolása alapján olyan szakmai programok megvalósítása, amelyek hátrányos helyzetű társadalmi csoportok társadalmi integrációját valósítják meg, hozzájárulnak az életminőség javulásához új módszerek, jó gyakorlatok bevezetésével, ter-

jesztésével és alkalmazásával.

A konstrukció keretében megvalósuló kezdeményezések, fejlesztések a helyi és/vagy kistérségi érdekek és szükségletek felmérése és összehangolása alapján, a helyi szereplők bevonásával és együttműködésében kerülnek kialakításra.

Mint ismert, a projekt célja a hátrányos helyzetű roma népcsoport, köztük a roma nők esélyegyenlőségének elősegítése, ezen belül a társadalmi és munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, életminőségének javítása, az érdekérvényesítő képességük javítása. Ezen célok megvalósítása érdekében – az előzetes problémafeltárás, szükséglet- és igényfelmérés alapján – a célcsoport ismeretszintjének, készségeinek fejlesztése

történik képzés keretében. A képzés mellett a kitűzött célok hatékony megvalósítása és fenntartása érdekében mentorhálózat kiépítésére kerül sor. A projekt célterülete Szolnok, Tiszapüspöki és Tiszabő települések.

A projekt megvalósítás kezdete óta eltelt négy hónap alatt az előzetes egyeztetéseket követően aláírásra került a megállapodás a projektbe bevont települések helyi cigány kisebbségi önkormányzataival, akik a program előkészítésében és megvalósításában is tevékenyen részt vesznek. Az együttműködés célja a program sikeres megvalósítása, a helyi cigány közösség építése és esélyegyenlőségének erősítése. A helyi cigány kisebbségi önkormányzatok vállalt feladatai között szerepel többek között közreműködés a célcsoport toborzásában, a projektben részt vevő szakemberek és mentorok kiválasztásában, a célcsoport képzésen való részvételének segítése, illetve helyiség biztosítása a mentorok szakmai műhelyeinek megtartásához.

A cigány kisebbségi önkormányzati szakemberek helyi menedzsment feladatokat látnak el: közreműködnek a célcsoportok (fiatal édesanyák, álláskereső) toborzásában, kiválasztásában,

információs anyagokat szolgáltatnak, kitöltik a kapcsolat-felvételi adatlapokat, közreműködnek a helyi mentorok kiválasztásában és munkájuk támogatásában, a célcsoportok képzésén való részvételének biztosításában, kapcsolatot tartanak a projektmenedzsmenttel. A szakmai mentorok a képzési programmal összhangban gyakorlati segítséget nyújtanak, tanácsokkal látják el a projekt résztvevőit, szükség szerint felkeresik őket az otthonukban, szakmai szemináriumokat tartanak, tevékenységükről havonta írásban beszámolnak a projektmenedzsmentnek. A projekt előkészítő szakaszában mind a szakmai mentorok, mind a cigány kisebbségi önkormányzati képviselők szakmai felkészítésben vettek részt.

Mint ahogyan arról a projektmenedzsment tájékoztató, 2010 decemberében

választásra. A projekttel összefüggő szolgáltatások tekintetében sor került a szükséges árajánlatok bekérésére, bírálatára, a szerződő felek kiválasztására. Többek között kialakításra került a projekt széleskörű nyilvánosságát megeremtő honlap (www.otkaszolnok.hu), illetve a projekt megvalósítás helyszínein elhelyezésre kerültek a „C” típusú tájékoztató táblák.

A projekt megvalósítási szakaszába érkezett, február 1-jével elkezdődött a három településen a Fiatal Édesanyák Fejlesztő Programja, valamint a Munkaerő-piaci Integrációs Tréning. A projekt eredeti terve szerint valamennyi résztvevő számára Szolnokon lett volna a képzés, azonban a módosításoknak köszönhetően valamennyi résztvevő a saját településén vehet részt a képzéseken. Ez nem csupán költségmegtakarítást jelent,

lommal kerül sor összevont óraszámokban, melynek oka az ismeretátadás, így különösen a kompetencia-fejlesztés hatékonysága, eredményessége.

A fiatal édesanyák fejlesztő programjának rövid távú célja a fiatal édesanyákat összefogó klub megszervezése, helyi szinten történő egymást támogató rendszerük kiépítése, használható

nyek teljesítésére is alkalmassá teszik a munkavállalót.

A projekt úgy került kialakításra, hogy végig figyelemmel van a fenntarthatóság követelményeire. A projekt keretében létrejött mentorhálózat mindhárom településen jelen van és a projekt befejezését követően is tovább működik. Cél, hogy ne csak a projekt ideje

Képzési időpontok

Helyszín	Fiatal édesanyák fejlesztő programja	Munkaerő-piaci integrációs tréning
Szolnok	2011.02.26. 2011.03.19. 2011.04.23. 2011.05.21. 2011.06.25. 2011.07.23. (vizsganap)	2011.02.26. 2011.03.12. 2011.04.16. 2011.05.14. 2011.06.18. 2011.07.16. (vizsganap)
Tiszabő	2011.02.23. 2011.03.16. 2011.04.20. 2011.05.18. 2011.06.22. 2011.07.20. (vizsganap)	2011.02.23. 2011.03.16. 2011.04.20. 2011.05.18. 2011.06.22. 2011.07.20. (vizsganap)
Tiszapüspöki	2011.02.26. 2011.03.12. 2011.04.16. 2011.05.14. 2011.06.25. 2011.07.16. (vizsganap)	2011.02.26. 2011.03.12. 2011.04.16. 2011.05.14. 2011.06.25. 2011.07.16. (vizsganap)

megtörtént a célcsoport toborzása, melynek eredményeként 30 fő édesanya és 45 fő álláskereső került ki-

de fokozza a részvételi hajlandóságot és csökkenti a lemorzsolódás arányát. A képzésekre havi egy alka-

tudás átadása gyermekek el látásával, illetve háztartásuk vitelével kapcsolatosan.

A munkaerő-piaci tréning közvetlen célja a projekt által érintett régióban, kisebbségi sorban élő tartósan munkanélküliek számára olyan életvezetési technikák elsajátíttatása, amellyel újra versenyképesek lehetnek a munka világában. Olyan képességek, kulcsképeségek fejlesztését szolgálja, amelyek egy adott szakmában való jártasságon, szakismereten túl egyéb követelmé-

alatt, hanem azt követően is kerüljön sor a megszerzett ismeretek továbbadására, terjesztésére, ezáltal multiplikálva az elvégzett munka pozitív hatásait a célcsoportban.

A projekt által érintett célközönség számára (Tiszabő, Tiszapüspöki, Szolnok), az „Oktatási és Továbbképzési Központ” Alapítvány a fenti projekt keretében Információs Központot működtet az Alapítvány székhelyén.

Az Országos Cigány Önkormányzat közleménye

Az Országos Cigány Önkormányzat újonnan megválasztott elnöksége döbbenetesen veszi tudomásul, hogy a hetek óta tartó hazai- és európai uniós kritikák és politikai támadások tartalmilag új elemmel, a nacionalizmus és antiszemitizmus vádjával bővültek. Nem ismeretlen gyakorlat az, amikor észérvek hiányában ilyen és ehhez hasonló vádakkal támadják a politikai ellenfelet, de mindenkinek látnia kell, hogy ez a helyzet túlmutat a politikai csatározáson, és Magyarország minden kisebbségének hátrányos. Érthetetlen ez a vádaskodás azért is, mert a magyar törvények minden jogot és minden lehetőséget biztosítanak a magyarországi kisebbségek számára, akkor is, ha számos további tennivalónk van még ezen a területen.

Magyarországon, Európában egyedülálló módon az Alkotmányban a nemzetiségeket, mint államalkotó tényezőket határozták meg, és biztosították az érdekképviseletüket helyi, regionális és országos szinten egyaránt. Annak a politikai erőnek a kormányfőjét vádolják antiszemitizmussal, rasszizmussal, amely három országgyűlési képviselői helyet biztosított a magyarországi cigányság számára, és az Európai Parlamentbe egyedüli-

ként küldött roma származású képviselőt a hazai és az európai cigányság képviseletének ellátására. Úgy véljük, egy nacionalista, antiszemita, rasszista kormánnyal erre nem lenne lehetőség.

A magyarországi cigányság jelentős része értetlenül áll azelőtt, hogy miniszterelnökét és kormányát, s rajtuk keresztül hazájukat igaztalanul vádolják, az Unió által is támogatott egységes Romastratégia kidolgozásáról a figyelmet elterelik és az érdemi munkától vonják el a dolgozni kívánó embereket.

Az Országos Cigány Önkormányzat elnöksége ezért felszólít minden, a kisebbségekről felelősséggel gondolkodó európai állampolgárt, hogy az egyes, ellenérdekű politikai csoportok képviselete helyett a magyarországi kisebbségek érdekeit tartsák szem előtt, és mesterségesen gerjesztett vádakkal ne nehezítsék a szakmai programok végrehajtását.

Budapest, 2011. január 27.

Farkas Flórián
elnök

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium közleménye a települési és a területi kisebbségi önkormányzatoknak a központi költségvetésből nyújtott 2011. évi általános működési támogatás összegéről

A kisebbségi önkormányzatoknak a központi költségvetésből, valamint fejezeti kezelésű előirányzataiból nyújtott támogatások feltételrendszeréről és elszámolásának rendjéről szóló 342/2010. (XII. 28.) Kormányrendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján az általános működési támogatás éves összege:

1. települési kisebbségi önkormányzat esetén évi 209 539 forint,
2. területi kisebbségi önkormányzat esetén évi 419 078 forint.

Budapest, 2011. február 8.

VÁLTOZÁS A NEMZETISÉGI TÁRSADALMI SZERVEZETEK MŰKÖDÉSI TÁMOGATÁSÁBAN

Az idei évtől kezdődően új keretek között történik a nemzeti és etnikai kisebbségek civil szervezeteinek működését szolgáló központi költségvetési támogatása. Korábban az Országgyűlés Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottsága írt ki pályázatot e célra. 2011-ben a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium kisebbségpolitikai költségvetési forrásaiból történhet majd a nemzetiségi társadalmi szervezetek működési támogatása.

A kisebbségi civil szervezetek működési támogatását szolgáló új pályázat kiírása 2011 első negyedévében várható. A pályázat kiírását követően a további részletekről a honlapunkon és Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium honlapján találunk majd információkat.

Az Országgyűlés által 2010-ben támogatásban részesített szervezetek továbbra is kötelesek elszámolást benyújtani az Emberi jogi, kisebbségi civil- és vallásügyi bizottsághoz legkésőbb 2011. január 31-ig!

5/2011. (II. 15.) KIM rendelet Az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések és az integrációs rendszerben részt vevő intézményekben dolgozó pedagógusok támogatásáról

Kihirdetésre került az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések és az integrációs rendszerben részt vevő intézményekben dolgozó pedagógusok támogatásáról szóló 5/2011. (II. 15.) KIM rendelet. A jogszabály meghatározza az 5/2010. (I. 29.) OKM rendelet alapján a 2010. évben támogatásban részesült fenntartók részére idén megállapítható kiegészítő támogatás igénybevételének rendjét. Jelen rendelet alapján a támogatást helyi önkormányzatok és azok jogi személyiségű társulásai igényelhetik.

A támogatás összege képesség-kibontakoztató, integrációs felkészítés esetén 23.850 Ft/fő, óvodai fejlesztő program esetén 26.400 Ft/fő. A rendelet ezen kívül rögzíti a pedagógusok kiegészítő illetményének összegét is. A szükséges adatlapok kitöltésére a <http://www.wekerle.gov.hu/eselyegyenloseg> oldalon elérhető elektronikus rendszeren keresztül van lehetőség. Az adatlapok elektronikus úton kitöltött, kinyomtatott egy eredeti példányát a fenntartónak a Magyar Államkincstár megyei igazgatóságához 2011. február 28-ig kell benyújtania.

ELSŐPRŐ TÁMOGATÁS A ROMA STRATÉGIA MELLETT

Az Állampolgári, Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság szavazásán az Európai Parlament összes frakciója támogatta **Járóka Livia** jelentését az Európai Romastratégiáról. A Romastratégia elfogadása a magyar uniós elnökség egyik fő prioritása, mely stratégiát az elnökség még a fél éve alatt el kíván indítani.

A romák társadalmi befogadása érdekében a jelentés felhívja az Európai Bizottságot és az Európai Tanácsot egy olyan szilárd jogalapra épülő közösségi stratégia kialakítására, amelynek koordinálását és ellenőrzését az uniós intézményrendszer látja el, és mely szigorú éves ellenőrzést tesz lehetővé az egyes kiemelt területek, valamint az azokhoz kapcsolódó konkrét célkitűzések terén elért eredmények tekintetében.

A dokumentum szorgalmazza egy összeurópai válságtérkép kialakítását, amely közös gazdasági és társadalmi jellemzőik alapján méri fel azokat a leszakadó kistérségeket, ahol a főként romákat sújtó nyomor és társadalmi kirekesztés koncentrálódik. A jelentés egyebek mellett javasolja még a válságtérképhez kapcsolódó közös, összehasonlítható és megbízható mutatók, így a társadalmi kirekesztést komplexen megjelenítő ún. „Laekeni Indikátorok” elfogadását. A dokumentum továbbá indítványozza egy bővítési dimenzió bevezetését a tagjelölt országok és lehetséges tagjelöltek társulásának érdekében, amely révén a Nyugat-Balkánon koncentrálódó roma népességre is kiterjedhet az összeurópai stratégia.

A jelentés az alábbi linken érhető el:

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2011-0043&language=HU>

Az Európai Unió Tanácsa Magyar Elnökségének kíséző rendezvényei

ROMA FESZTIVÁL – ROMANTIC ROADS

Roma Fesztivál – Romantic Roads volt a soros elnökség nyitó programja Párizsban, az UNESCO-székházban. Autentikus roma koncert és kiállítás, amely egyben kulturális sokszínűséget, mint a magyar EU elnökség egyik prioritását is kommunikálja.

CSÖRGŐKEZŰ, VÖDÖRJÁRÓ, DOBHASÚ

A magyar EU Elnökség kulturális kíséző programja és a Kárpát-medencei kulturális örökség megőrzésének programsorozata keretében mutatta be a Cinka Panna Cigány Színház *Szécsi Magda: Csörgőkezű, Vödörjáró, Dobhasú* című zenés gyermekeknek szóló darabját.

Szécsi Magda története nem is annyira mese, inkább moralitás szeretetről, barátságról, elfogadásról. A darab üzenete: az erőszak és egymás megsértése csak eltaszít minket egymástól, egyetlen lehetőségünk az együttélésre a problémák békés megoldására, ha megismerjük egymást, ezen túl meg is szerethetjük egymást és egymás segítségével boldogan élhetünk.

Csörgőkezű szerepében **Jónás Judit** Magyar Köztársasági Érdemrend Aranykeresztjével és Domján Edit-díjjal kitüntetett színésznőt, Vödörjáró szerepében **Werner Józsefet**, illetve **D. Horváth Károlyt**, Dobhasú szerepében **Sándor Júliát** láthatta a közönség.

Februártól minden csütörtökön nemzetiségi színházak és határon túli magyar nemzetiségi színházak programjai láthatók a Merlin Színházban. A szerb, bolgár, cigány, horvát, szlovák és örmény színházi előadásokon kívül, kiállítások, koncertek, könyvbemutatók és gasztronómiai meglepetések várják az érdeklődőket.

Bővebb információ: www.merlinszinhaz.hu

EGYÜTT-LÉT

Magyarország európai uniós elnökségéhez kapcsolódóan a Magyar Országgyűlés *Együtt-lét, hagyományos kultúrák együttélése a Kárpát-medencében* címmel nemzetközi fotópályázatot hirdetett meg, a Mai Manó Magyar Fotográfusok Háza szakmai segítségével.

A pályázat célja előmozdítani a kárpát-medencei alkotók és a befogadók társadalmi részvételét, bemutatni a toleranciát és a szolidaritást, felhívni a figyelmet a térségünkben egyedülálló kulturális értékekre, mint a különböző nyelvű és kultúrájú közösségeknek az elmúlt évszázadok során kialakult hagyományos együttélése, hagyományaiknak megőrzése, kulturális és nyelvi sokszínűségünk megóvása.

Pályázhattak az EU tagországai, valamint a Magyarországgal szomszédos államok állampolgárai, hivatásos és amatőr fotográfusok egyaránt. A pályázat végső célja az volt, hogy a beérkezett képanyagok felhasználásával a magyar elnökségi félévhez méltó kiállítással mutassák be a Kárpát-medencében élő közösségek életét. A zsűri által legjobbnak ítélt 80 pályaműből az Országház előtt, a Kossuth téren kerül megrendezésre 2011. március 21-től az a nagyszabású kiállítás, mely július végéig lesz látható, és amelyik pontos képet ad az utca embere, valamint a turisták számára is a térség életének szépségeiről, nehézségeiről, hétköznapijainak örömeiről, problémáiról. A Kossuth téren megnyíló kiállítás fotótartó állványai egyedülálló módon, napelemes rendszer töltése által biztosítják sötétedéstől hajnalig a képek megvilágítását, ami rejtett led fényforrással történik.

HUBAI CIGÁNYZENEKAR KONCERTJE A MAGYAR NAGYKÖVETSÉGEN

A Hubay Koncert Együttest öt fiatal roma zenész alkotja, akik zenei hagyományaikat tiszteletben tartva, saját útjukat járják. A Cigányzenekar 2006-ban alakult azzal a céllal, hogy fiatal roma származású muzsikusi a Rajkó Zenekarból kiválva, zenei hagyományaikat megtartva új zenei területeket fedezzenek fel. A kiválóan képzett fiatalok a hagyományos cigányzenén és népzene túl Bartók, Liszt vagy Kodály műveit éppen úgy játsszák, mint Bach szerzeményeit. A zenekar primása **Oláh Károly**, további tagjai: **Vörös Tamás** cimbalom, **Oláh Krisztián** brácsa, **Ökrös József** nagybőgő, **Rácz Elemér** klarinét.

A 2011-es Liszt évfordulóra összeállított koncertprogramban Kodály, Bartók és Liszt művek hangzanak el. Az együttes népi hangszereinek összetételéből adódóan Liszt művei – a klasszikus zenekarok előadás módjától eltérően – sajátos módon szólnak meg, melyek így ritkán hallhatóak a világ színpadain. Februárban egyhetes útra indultak a fiatal zenészek az Egyesült Államokban, turnéjuk során New York-ban, Wallingfordban, Washingtonban, Passaic-ban és New Brunswickben léptek fel.

KÉPEK, CIGÁNYOK, CIGÁNY-KÉPEK

A magyar cigány kultúrát bemutató kiállítást rendeztek február 9–26. között Valenciában (Spanyolország).

A magyar kormány egyik nagyon fontos célkitűzése a társadalmi fölzárkóztatás, amely Magyarországon nagy részben érinti a cigányságot. A budapesti Néprajzi Múzeum által kezdeményezett és a madridi magyar nagykövetség, a Valenciái Autonóm Területi Kormány és a Caja Madrid spanyol pénztár által támogatott kiállítást a Valenciái Néprajzi Múzeum fogadta. A sokszínűség adja nemcsak Európa, de egy-egy ország kultúrájának gazdagságát, s ennek tudatosítása szintén összekötő kapocs a spanyolok és a magyarok között.

A *Képek, cigányok, cigányképek* elnevezésű kiállítás **Szuhay Péter**nek, a Néprajzi Múzeum kurátorának és **Szeljak György** kultúrantropológusnak a gondozásában jön létre. A tárgyi gyűjteménnyel kísért fotókiállítás egy és egyenyed századot ölelt át a XIX. század végétől egészen napjainkig. Segítségével a társadalom többségében kialakult cigányképet, illetve a cigányok ezzel jórészt ellentétes önképét igyekeztek összevetni.

Az anyag részben cigány családok saját fotóalbumaira kiírt pályázatból származik.

Egy öreg muzsikus emlékei

Kovács Károlyra az Áldozatok hősnője hívta fel a figyelmemet, aki akkor már a kis Somogy megyei faluból Rácalmásra költözött, hogy közelebb legyen Dunaújvárosban dolgozó legkisebb és legkedvesebb fiához. 1966-ban levelet kaptam tőle: „Kedves Ilonka! Remélem, levelem jó egészségben találja. Jöjjön el hozzánk. Lakik itt egy nagyon jó mesemondó, én is sok új mesét tanultam tőle...” Rövidesen felkerestem kis faluvégi házában az öreg muzsikust, akitől több száz oldalnyi tündérmesét és csodálatos babonás történetet gyűjtöttem. Két év múlva – az Áldozatok Júliájához hasonlóan – ő is megkapta a „Népművészet Mestere” kitüntetést. Később, mintha a somogyi aszszony megbánta volna, hogy Kovácsot figyelembe ajánlotta. Találkozásuk túlságosan is jól sikerült. Eddig ugyanis ő volt a faluban az egyetlen kitüntetett népművész. Ezután már ketten voltak: ő és egy cigány.

Az édesapámról nagyon szívesen beszélek, olyan ember volt az, hogy máma talán nem is él már olyan. Mert az mindent tudott, pedig a betűt sem ismerte. És nagyon igazságos volt. És hiába volt harmincnégy gyereke, úgy törődött az mindegyikkel, mintha egyetlen lett volna. Muzsikus volt, engem is annak nevelt már kis koromtól. Pákozdon laktunk, amikor én születtem, azután Velencén, Gárdonyban, Adonyban, Pöntölén, többfelé ezen a környéken.

Apám ötvenéves volt, amikor harmadik feleségével, az én anyámmal összekerült, az anyám meg tizenhat. Tizenkét gyerekük született. Mikor én születtem, vagy tizenhatan voltunk otthon, már nem is tudom pontosan. Volt, aki meghalt közben, a nagyok meg már elkerültek otthonról. De apám törődött velünk, ha olyan sokan voltunk is. Mesélt nekünk estenként mindenféléről.

Magyarázta apám, hogy a cigány fáraó népe, vándor nép, hogy előbb jöttek ide Magyarországra, mint a magyarok. Ezt minden cigány tudja, nincs ez leírva sehol, csak úgy a családban hallják a gyerekek. (...)

Édesapám nagyon vallásos volt, meg anyám is. Le-

fekvés előtt mindig hangoosan imádkoztunk. A magyar cigányoknál a templomban keresztelték meg a gyerekeket, csak az oláhoknál nem.

Édesapámat mindenki szerette, az urak is.

Különösen a Szomorú báró. **Meszlényi** volt az igazi neve, nagy úr volt azon a vidéken, az egész határ az övé volt. De a nép csak Szomorúnak hívta.

Sokszor járt nálunk, sürgette az apámat, hogy menjen már a kocsmába – néha még délelőtt is –, játsszon neki, mert nem bírja tovább az életjét.

Hozott nekünk lisztet zsákszámba, egész kocsit fát, annyira szerette az apámat. Négy-öt éves lehettem, de jól emlékszem, milyen nagy öröm volt akkor nálunk. (...)

Az oláh cigányoknál a vajda volt minden. Az keresztelt meg esketett. Fekete kendőre fektette az újszülöttet, úgy keresztelt, esketésnél meg egy cipóba haraptattott a mennyasszonnyal meg a vőlegénnyel, hogy úgy maradjanak egyben, mint a kenyérben a liszt meg a só.

Nagy tekintélyük volt a vajdáknak, ők hozták a törvényeket. Tudom, mert kis-koromban mindig elszöktem az oláh cigányok közé. Ott

érdekesebb volt. Édesanyám sokszor megvert sodrófával: „Hát ezek valók hozzád?! Ilyen népség közé jársz te?” Szegény jó anyám nagyon féltett tőlük, de hát nem bírt velem.

Emlékszem, egyszer Adonyban a falu szélire orosz cigányok jöttek, nagy, ponyvás kocsikban. Éppen lakodalmat tartottak. Mink gyerekek mind odagyűltünk köréjük. A Duna partján, a réten ütöttek sátrort. Akkor lakodalmat csaptak, hogy még a szolgabíró, a jegyző meg a pap is mind elfogadták a meghívásukat. A nők teleaggatva ékszerrel, arany-medáliákkal. Három nap állandóan tartott a mulatság. Mindenki ehetett-ihatott kedves szerint, de még micsoda finomságokat! Mindenféle pecsenyét... Folyt a bor! Magyar szakácsnékat fogadtak, azok főztek az üstben.

Én is, mint gyerek, ott sürgöttem-forogtam a többiekkel. Azok a nagy gavallér orosz cigányok még pénzt is szórtak közénk. Na, ezen aztán összeverekedtünk.

Ha egy asszony szeretőt tartott, a vajda kopaszra nyíratva fejét. Ha valaki a faluból panasza ment, hogy tyúkot, libát loptak tőle, jó markos legényekkel huszon-

ötöt vágatott a tolvaj fenekére, vagy lezáratta tíz-tizenöt napra. Volt egy kamrájuk, oda zárták a bűnösöket. Különben csak akkor büntették a lopást, ha panaszra mentek miatta.

Soha nem hallottam, hogy zúgolódott volna valaki, vagy igazságtalannak tartották volna a büntetést. Amit a vajda mondott, szentnek tartották. Pöntölén történt. Szüleim ott laktak, én meg Pesten játszottam bandában, csak látogatóba jártam haza. Ott álltak az oláh cigányok sátrai, ahol most a híd van. A vajdát **Zsobraáknak** hívták. Volt egy nagyon szép lánya, Mancsi. Nem is cigányosan járt, hanem rendes magyar ruhában.

Egy barátommal kettesben mentünk haza, **Csányi Bélával**. Híres primás volt. No, gondoltuk, vasárnap délután van, gyerünk a falu végére sétálni. Hát ezek mindjárt egymásba szerettek, de annyira, hogy Csányi Béla aznap este nem is indult vissza Pestre, hanem három nap múlva, de már akkor Mancival. Felültek egy hajóra, irány Pest. Ott is maradt vele a lány vagy két hétig. Csányi Béla felöltöztette szépen.

Két hét múlva beállított az apja a lányért. Schogy se akart a lány menni, erőszak-

kal hazavitte. Otthon is csak egyre sírt a lány, éjjel-nappal sírt, mert nagyon szeretete Csányi Bélát, nem akart nélküle maradni. Egyszer a hajóállomásról vitték haza, meg akart szökni. Akármit csináltak vele, akárhogy ütötte-verte az apja, csak sírt.

Megharagudott az öreg Zsobrák. Kopaszra nyírta a szegény Mancsi fejét, az orra hegyét meg levágta borotvával.

Többet aztán nem akart a lány Pestre menni. Nem akarta, hogy Csányi Béla ilyen csúfan meglássa.

Rigó Jancsi, az a híres primás is pákozdi születési volt, nekem rokonom, unokatestvérem. Én már egészen korán, tizenkét-tizenhárom koromban bandába kerültem kontrásnak. Hát ennek a bandájába kerültem.

Előbb Pesten játszottunk a Szarvasban, a Szeiffert-kávézóban, a Bodó-kávézóban, aztán meg Bécsben. Micsoda úri életünk volt ott! Nagy kávéházban játszottunk, szép pitykés kék ruhába öltözve. Csupa ablak meg üveg volt a kávéház, akár egy palota. Alig lehettem még tizennégy éves. Rigó Jancsi csúnya fiú volt, ragyás képű, de nagy művész! És micsoda jó modora volt! Én mindig csak lestem a beszédjét. Hogy tudott az hízelegni, kedveskedni! Nem jött zavarba, akárkivel beszélt.

Itt történt, hogy a **Simaji hercegné** beleszeretett. Eljött egy este a vendéglőbe – ahol játszottunk – nagy, fényes társasággal és az idős urával.

Nagyon szép fehérmép volt a hercegné, bokájaig ért a hosszú szőke haja, ha lebonította. Szépen kihízva... Finom, márkás asszonyság. Én csak úgy bámultam... Mint afféle kamasz, a fehér mejjét néztem folyton, egészen kilátszott, csak a hegyét tartarta valami kendőfele.

Kérte Rigó Jancsit, húzzon

a fülébe. Már akkor megígérte Jancsinak: eljön másnap újra, de az ura nélkül. Meg is tette. És hajnalban magával vitte Jancsit a palotájába. Még egy ideig ott éltek együtt Bécsben, aztán megszöktette Jancsi az asszonyt Pákozdra. Ott élt a hercegnő a putriban. Szereték nagyon egymást, de még az anyósával is jól megfértek.

Később kihajókáztak Amerikába.

Rigó Jancsi és Clara Ward-Chimay 1896.

Valami nagyon drága nagyláncot meg ott felejtett az asszony a putriban. Igazgyöngyöt. Aztán később eszébe jutott, és írt az anyósának, hogy jól vigyázzanak rá, mert nagyon sokat ér. Közben az anyósa – Tera néni – megtalálta a nyakláncot. Nem volt persze pénzük, hát bevitte Fehérvárra, hogy eladja. Ott találkozott egy emberrel, attól kérdezte, hol lehetne ezt eladni? Az megvette száz forintért.

Hát erről az esetről aztán nagyon sokat beszéltek Pákozdon.

A cigányfiúkat szerették a nagyságák, mert szépek voltak, daliásak meg jó szeretőik. Mi történt egyszerre velem is? Jól emlékszem rá, lehettem vagy húszéves.

A Szarvas kávéházban játszottunk akkor Budán, az Erzsébet-híd mellett. Szilveszter volt, én egész éjjel muzsikáltam, kora reggel bandukoltam hazafelé a

Ez a Mariska negyvenéves lehetett akkor, én húsz. De nagyon jólelkű asszony volt. Évek óta özvegy, az ura valami tisztiorvos. Négy évig ott laktam azután nála, Pesten. Soha többet nem lesz olyan jó dolgom! Arany keze volt Mariskának. Szép nyugdíjat kapott, de még kézimunkázott is, jó pénzért eladta. A Nefelejcs utcában laktunk, gyönyörű lakásban, semmi se hiányzott.

Szép asszony volt Mariska, de nem is az számít, hanem az a jó lelke... Meghalt szegény, elgyengült a szíve. Ha ő élne, másképp alakul az én sorsom is... Látja, még most is könnyezek, ha rágondolok... Maga hasonlít hozzá...

Hogy ne igyak már többet? Nem árt az nekem, megszoktam. Meg így könnyebben folyik a szó... Mi az a négy deci, amit reggel óta megittam?

Az első világháborúban megsérültem. Többet nem tudtam hegedűt a kezembe venni. Nagy csapás...

Kaptam harminc pengő rokkantsági díjat. Nem volt sok, de mégis valami.

A második világháború idején, már úgy a vége felé, behívott engem a bíró, hogy be kell vinni a lovakat meg a kocsit, át kell adni Fehérváron a katonaságnak. Másnap reggel legyek ott a községházán a kocsival, lóval. Én meg nem jelentem meg.

Kijöttek értem mindjárt a csendőrök. Kérdezték, hol van a kocsi meg a ló. Mondom, hogy a lovakat eladtam. El is adtam csakugyan, még akkor nap. A kocsit meg összetörtem.

A bíró behívatott, jól lehordott, hogy kommunista vagyok, mert nem adom oda a hazának a kocsimat. Így aztán kommunistának vettek.

Elvittek akkor ősszel Pestre, a toloncházba. Sokunkat bezsúfoltak egy szobába, vagy százan is lehettünk. A kövön aludtunk egymás he-

gyén-hátán. Nagyon megfáztam, egy hét múlva bekerültem a kórházba. A főorvos nagyon jó ember volt, annyira pártomat fogta, őneki köszönhetem, hogy a betegségem miatt egy hónap múlva hazaengedtek.

Néhány hétig otthon tettem-vettem. Egyszer csak jönnek a lakásomra a rácalmási csendőrök.

– Nos, most elvisszük magát Komáromba, honvédelemre. Öltözzön fel, jöjjön velünk!

Hogy miért, azt nem mondták. Komáromban azután a várba vittek engem, de nem közmunkára. Már rengetegen voltunk ott, úgy tudták az ottaniak, öt-hatezer embert szedtek össze. Leginkább zsidókat és cigányokat. Nagyon sok cigány családot odahurcoltak, aszszonyok, gyerekek sikoltottak mindenütt. Sok ismerőst

láttam, de beszélni nem lehetett senkivel.

Minden faluból összeszedték a cigányokat. Sorra járták a házakat, putrikat, onnan hurcolták el a családokat. A cigányokat éppúgy ölte, gyűlölte Hitler, mint a zsidókat.

A múltkor is bent voltam Pöntölén az SZTK-ban. Találkoztam ott egy fehérvári cigánylánnyal. Mondta, hogy az idegeivel jár kezelésre, injekciókat kap. Hogy egyáltalán nem tud dolgozni, fekszik naphosszat.

Ezt meg Fehérvárról hurcolták el Érsekújvárra. Ásatlak velük egy borzalmas nagy gödröt a nyilasok, odaállították őket a szélire, és rakásra lövöldözték őket, behányták a gödörbe. A karjába kapta a lövést ez a lány, leesett hanyatt. De már este volt, úgyhogy otthagyták a hullákat.

Ez a lány meg kimászott a gödörből, bevászorgott a faluba a paphoz, bekötözték, és vagy négy-öt nap ott tartották, aztán eresztették haza. De azt mondja: bár meghalt volna, mert azóta állandóan csak betegeskedik.

Pöntöléről is elhurcoltak egy nagyon jó, híres primást, **Gáspár Miskát**. Azzal meg Fehérvár határában ásatlak a gödröt. Volt ott egy pöntölei nyilas őrmester, megismerte, kirántotta a többiek közül.

– Eridj, amerre a két szemeddel látsz!

De mire hazaért ez az ember, megőrült. Láta, ahogy a többieket lövöldözik agyon. Hát ilyen világ volt ez...

De ott hagytam el, hogy elhurcoltak a komáromi várba. Ott két hét múlva beva-goníroztak minket. Az aszszonyok sikoltottak, mert külön terelték a férjüket, meg olyan is volt, hogy elvették a gyerekeket. Közben puskatussal ütöttek minket a német tisztek meg a nyilas rendőrök.

Németországba vittek engem innen, Ausztrián keresztül. Egy nagy fenyőerdőbe, a schlossenburgi táborba.

Engem ott először a rak-tárba tettek. Lehúzkodták a foglyokról a ruhákat, azt kellett átfesteni piros vagy zöld csíkosra. A kommunisták piros csíkosban jártak.

Nagyon sokat éhezünk már itt. Csak egy csajka rohadt káposztát kaptunk meg tíz deka kenyeret, azon dolgoztunk egész nap. Ha délben soron kívül odatá-molyogtunk a kondérhoz, gumibottal arcon vagdostak bennünket a német katonák.

Ezután három hónapig kőbányában dolgoztam Németországban. Számat kaptunk. Az enyém: 35 648 volt. Éhezettek itt is minket, meg ütöttek-verték a katonák. Mind bűnözők voltak, tíztizenkét évi börtönre ítélték őket. Ezeket szabadították ránk. Már itt teljesen le-

gyöngültem. De még ennél sokkal nagyobb borzalmak vártak rám... (...)

Csak azokat hagyták életben, akik még dolgozni tudtak. Közülük is folyton válogatták, akik legyengültek, vitték, égették. Mi ezt tudtuk. Vártunk, mikor ölnék minket is. Minden két hétben szanálást rendeztek, és a betegeket, gyengéket küldték a krematóriumba. Annyira el voltunk csigázva, hogy nem bántuk, élünk-e vagy halunk... Én már abba is akartam hagyni az életemet, öngyilkos akartam lenni, csak a nevelt fiamra gondoltam – aki most felénk se néz –, két éves volt akkor. Csak az tartott életben.

Hogy miért nem lázadtunk föl? Hogy miért túrtunk, ha úgyis meg akartunk halni? Ilyet is csak az kérdez, aki nem volt abban a pokolban... Nem voltunk mi már igazi emberek, teljesen legyöngültünk. Meg tudtuk, hogy minden hiábavaló lenne...

Volt azért, aki reménykedett. Egy barátom, Bukszbaum, talált egy magyar újságot vagy rölapot, abból olvasta, hogy az oroszok már a Dunántúlon vannak. Biztatott, hogy nemsokára felszabadulunk. Néhány hét múlva csakugyan így történt.

Sokat imádkoztam akkor. Velem volt egy gyönyörűséges Szűz Mária kép, mindig ahhoz imádkoztam. (...)

Hazafelé a vonatban sokan meghaltak, köztük a barátom, Bukszbaum is. (...) Harmincöt kilóra fogytam, már lábra se bírtam állni. Megint egy orvos mentette meg az életemet. Mikor be-ért a vonat Magyarországra, a városból hozott nekem orvosságot, még injekciót is adott ott a vonatban, így aztán megmenekültem.

Muzsikus cigány. Neuhauser Ferenc akvarellje, 1800 k. Erdély

In: Dobos Ilona:

Áldozatok. Kozmosz Kiadó, Budapest, 1981. pp. 171-182.

Csuda tarisznya

(Sáfár Sándor gyűjtése)

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy nagyon szegény cigány. Annyi gyereke volt ennek az embernek, mint a szitán a lyuk.

Egyszer bánatában fogta a fejszéjét, a vállára tette, s elindult, hogy agyonüsse az Istent, hogy miért adott neki annyi gyereket, ha ennivalót meg nem adott melléjük, hogy eltudná tartani őket.

Ahogy megy-mendegél, találkozik egy nagyon öreg koldussal. Köszön neki illendőképpen:

– Szerencsés jó napot, kedves öregapám!

– Adjon Isten neked is! Hová még, te szegény ember?

– Én bizony agyonütni az Istent, hogy annyi gyerekkel áldott meg az ég, de enni meg nem tudok nekik adni.

– Ejnye, fiam! Ne menj te sehová! Itt van ez a tarisznya, neked adom. Ezentúl, ha valamiben szükséget szenvedsz, csak szólj a tarisznyának így: uccu, édes tarisznyám, add ki a magadét!

– A szegény cigány megköszönte az öreg koldus jószágát, és elindult hazafelé. Egyszer csak egy kúthoz ért, leült mellé pihenni. Gondolta, kipróbálja a tarisznyát.

– Uccu, édes tarisznyám, add ki a magadét!

Hát csodák-csodája, annyi enni-innivaló termett előtte, hogy azt sem tudta, melyikhez nyúljon elsőnek. Régen volt, amikor utoljára annyira jóllakott, mint akkor.

A maradékot hamarjában visszarakta a tarisznyába, s aztán megsziporázta a lépteit, hogy minél hamarabb hazaérjen.

– Hallod, asszony! Nagy szerencse ért! Hívd össze a gyerekeket!

Jöttek is, csak úgy futottak a porontyok. Megszólalt a szegény cigány:

– Uccu, édes tarisznyám, add ki a magadét!

A tarisznya becsületére legyen mondván, annyi ételt, italt varázsolt elő,

hogy mindenki torkig ette-itta magát. Már csak a látása is öröm volt, hogy a sok éhes rajkó milyen jó étvágygal, milyen mohón eszik.

A szegény cigány és családja nagy bőségben éltek azontúl. A tarisznya el látta őket mindennel, amit csak kívántak.

– Menj el, asszony, a királyhoz, és hívd meg ebédre! – szölt a cigány a feleségéhez.

tek. Végül, mert sehogyan sem tudták elküldeni, az egyik kapuőr megunta a vitatkozást, felment őfelségéhez, és jelentette, hogy egy rongyos cigányasszony áll a kapuban, és mindenáron vele akar beszélni.

Kiment a király. Mindjárt megismerte az asszonyt. Kérdezi is, hogy mi járatban van.

Az asszony nagy illendően mondja, hogy ő nem egyébért jött, minthogy szeretett királykomáját meghívja holnapra ebédre.

Szörnyű haragra gerjedt a király. Elzavarta az asszonyt. Még a kutyáit is ráusztotta. Titokban azonban az bosszantotta legjobban, hogy a kapuőrök füle hallatára őt egy rongyos cigányasszony komájának merte szólítani.

Hazamegy nagy búsán a cigányasszony. Elpanaszolja az urának, hogyan fogadta a király a meghívást.

– Hej, azt a mindenségedet! – ugrott fel a székéről az ura. – Ügyetlen vagy, asszony, az a baj. Menj vissza, mondd meg a királynak, hogy én hívatom, és én nem szoktam tréfálni! Ha nem jön el holnap ebédre, nincs többé helye a házamnál.

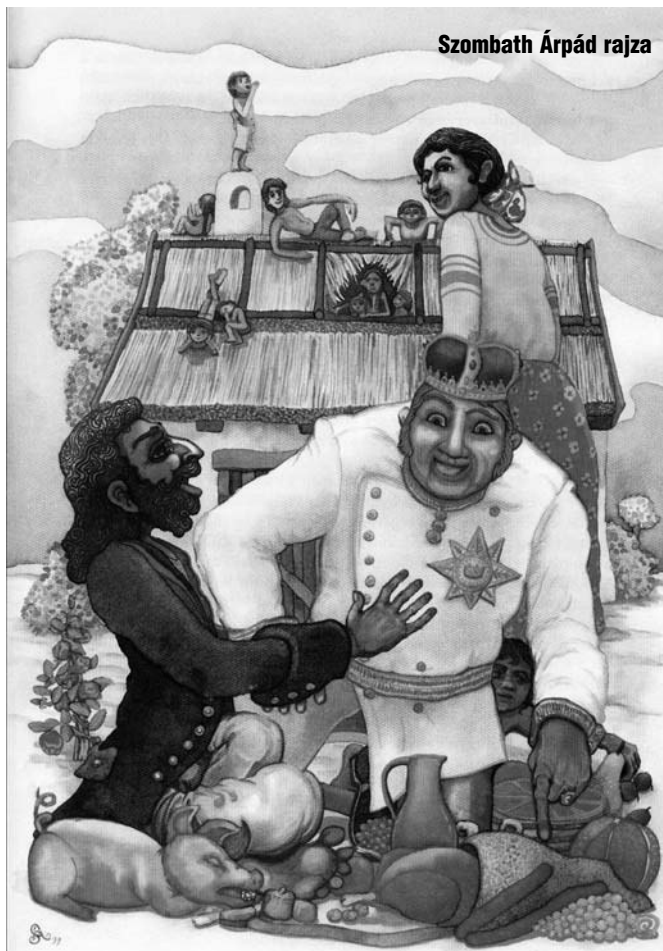
Visszament szegény asszony. Amikor a király megjelent a kapuban, az asszony könyörgőre fogta a dolgot:

– Kedves komám! Király atyám! Felséges uram!

Mondta sorban az össze királyi megszólításokat úgy, ahogy eszébe jutott. Aztán csak előhozakodott megint a meghívással.

– Gyere el hozzánk holnap ebédre! Ne szégyelld magad, hogy szegények vagyunk! Könyörülj rajtam! Ha nem jössz el, elcsap engem az uram a háztól, mert azt hiszi, hogy nem hívtalak elég szépen.

Nem merte azt mondani, amit az ura igazából üzent, hogy ha nem jön el, akkor a király nem mehet többé hozzájuk.

Szombath Árpád rajza

Az asszony szabadkozott, hogy nem kell világgá kürtölni a jólétüket, de az ember csak erősködött, hogy a király a komájuk, mert az egyik gyereket ő keresztelte. A koma pedig a legnagyobb rokon. Miért tagadnák le előtte, hogy így felvitte az Isten a dolgukat.

Nem vitatkozott az asszony, elment, de a palotába nem akarták beengedni. Hiába bizonygatta szegény feje, hogy a fölséges király komájával akar beszélni. A kapuőrök csak nevet-

– No, hát nem vágom vissza a komám szavát, Rendben van. Holnap nálatok leszek ebéden.

Az asszony hazáig futott, hogy minél előbb elújságholhassa az urának a jó hírt. Örült az ember is, de a nagy megtiszteltetés gondot is jelentett neki.

– Mi legyen a sok rajkóval? Ha itt lábatlankodnak a szobában, nem lesz igazi a vendégség, még egymás szavát sem fogjuk érteni.

Másnap aztán, még a harangszó előtt, fogta a gyerekeket, és felrakta valamennyit a padlásra.

– Itt hancúrozhattok kedvetekre! – mondta, s bezárta a padlás ajtaját.

Alighogy végzett a nagy munkával, meg is érkezett a király.

– Jó napot, komám! Kérésedre jöttem! – köszönt a cigánynak.

Az fogadta is a köszönést illendőképpen:

– Köszönöm, hogy elfáradt hozzánk, komám. Látogatásával megtisztelte házunkat.

Betessékelte a királyt a házba. A király nem kérte magát. Leült, s kíváncsian várta, hogy ugyan mivel is tud kirukkolni egy szegény cigány, ha előkelő vendége van.

– Hozd be a tarisznát, asszony! Megjött a kománk! – kiáltott ki az ember a feleségének.

Szaladt is az asszony a tarisznával. Alig fogta kézbe a cigány a tarisznát, oszt már mondta is nagy büszkén a varázsszavakat.

– Uccu, édes tarisznám, add ki a magadét, de úgy, hogy most a királynak terítsz!

Hát lett is olyan teríték, amelyet még a király sem látott addig. Termett ott mindenféle finom pecsenye, díszes tálakon, leöntve valami fölséges finom lével. Hasonlót még a király szakácsa sem tudott volna kiokoskodni. Hurka, de még gyémánttal töltött pulyka is volt. A sok innivalót és a süteményeket föl sem sorolom, mert a végén valaki megkívánja. Álmélkodott is a király, a csodálkozástól úgy csóválta a fejét, hogy majdnem leesett róla a korona.

– Add nekem ezt a tarisznát, én meg cserébe küldök neked, mondjuk... tíz szekér füstölt disznóhúst... minden nap egy ökröt... sőt... lisztet... mindent, ami a konyhára kell. Be is hordatom neked, csak győzzön sütni-főzni a feleséged... No, és ráadásul

fölruházom a gyerekeidet, mert tudom én jól, hogy hiába van enni-, innivaló, ha meztelenül és mezítláb szaladgál a sok rajkó.

No, ez végül is meggyőzte a szegény cigányt. Odaadta a tarisznát a királynak. A király megtartotta a szavát. Először is ruhát, cipőt küldött minden rajkónak, aztán az élelmet kezdték hordani a királyi szekerek. A cigány boldog volt, mert igaz, hogy meg kellett válnia a tarisznától, de nem szenvedtek szükséges semmiben.

A király is örült, és nagyon büszke volt, mert csudatarisznája egyedül neki volt a világon. Még a szakácsát is elcsapta, mert nem akadt több munkája a palotában. Nagy dáridók kezdődtek a királyi kastélyban. Mindenki torkig ette, itta magát. A király, hogy mutassa jószívűségét, elhívta a szegény cigányt a kastélyba fűteni. Persze a fizetése csak annyi volt, hogy adta neki néha a tarisznája finomságaiból.

Mert, hogy szavamat ne felejtsem, egy-két nap elteltével kezdtek elmaradni a királyi szekerek. Addig-addig, hogy végül nem is jöttek többé. Nem küldött őfelsége több élelmet és ruhát sem. Később meg már fűteni sem hívták a szegény cigányt. De hiába akart panaszkodni, az örök még a kapun se engedték be.

Mérgettsé lett a cigány. Fejszóját a vállára tette, és elindult ismét az Istenhez. Mert kiokoskodta azt már, hogy az öregember csak a jó Isten lehetett, azért akart rajta segíteni. Meg is találta. Elpanaszolta a baját, hogy hogyan csapta be királyi komája. Kicsalta tőle a csudatarisznát, és most már nem állja a szavát, ezért megint csaknem éhen halnak a gyerekei.

– Sose búsulj! – mondta az Isten. – Itt van egy másik tarisznya. Ez ugyanúgy megteszi, mint az első. Biztatni is úgy kell, mint a régít.

Megköszönte a szegény cigány az ajándékot, és indult hazafelé. Mikor a kúthoz ért, elkezdett korogni a gyomra. Gondolta leül, kipróbálja a tarisznát.

– Uccu, édes tarisznám, add ki a magadét! – mormolta a varázsszavakat.

Akkor annyi bot ugrott ki a tarisznából, mint égen a csillag, és mind a szegény cigányt ütötte-verte. Jajgatott is az kínjában. Előbb táncolt, kapkodta a lábait, majd elterült, de a botok csak

nem hagyták abba. Végre eszébe jutott, hogy hogyan szabadulhat.

– Uzzgyi, vissza a tarisznába! – nyöszörögte.

A botok azonnal visszamentek. Így aztán megmenekült szegény feje, de alig tudott hazavánszorogni. Otthon aztán azt gondolta:

– No, most kipróbálom a dolgot a családon.

A botok a rajkókat is alaposan elverték. Menekültek volna szegények a verés elől mindenfelé, de nem lehetett. A cigány végül visszaparancsolta a botokat a helyükre. Akkor vállára vette a tarisznát, és indult a feleségével a királyi palota felé, ahol most is nagy mulatságra készültek. A sok vendég érkezése, fogadása közben észre sem vették a kapuőrök, amikor besettenkedtek. A cigány rögtön rátalált a régi tarisznára. Gyorsan kicserélte az újjal. A régi tarisznát odaadta a feleségének, hogy vigye haza, ő meg kiment az udvarra, s az ablakból leste, hogy mi fog történni.

Szólt a muzsika. Gyülekeztek a királyok, hercegek, grófok, bárók. Mikor már minden vendég megérkezett, a király intett a zenészeknek, hogy hagyják abba a muzsikálást, mert szólni akar. Akkor a vendégek füle hallatára elkiáltotta magát:

– Uccu, édes tarisznám, add ki a magadét!

Hát, az ki is adta. Lett olyan, de olyan haddelhadd, amilyenről még az öregapám sem hallott. Hogy hány bot ugrott ki a tarisznából, azt senki nem ért rá megszámolni. A botok kékre-zöldre verték a vendégeket. Azok, persze ész nélkül menekültek, aki nem tudott az ajtón kiszaladni, az az ablakon ugrott ki. Amikor már egyedül maradt a király, belépett a terembe a szegény cigány is. Már éppen a királyt kezdték volna verni a botok, amikor visszaparancsolta őket a tarisznába. Mégiscsak a komája volt a király, még ha nem is tartotta meg az adott szavát.

A királyhoz azóta sem megy senki vendégségbe, félnek a veréstől, de a király sem hív azóta vendégeket nagy-nagy szégyenében.

A szegény cigányék pedig a csudatarisznákkal még ma is élnek, ha meg nem haltak.

Makula Livia
Szarvas, 1956

Kertész Imre:

Bizhelyakipe

Kado numero kathe chi is-
kirin ande tyi morchi, te pu-
shesas angla najipesko than,
o phuro robo ando uchipe
vazdimaske vastenca haj ka-
ring o zido boldimaske jak-
henca kerel: – Aber Mensch,
um Gotteswillen! Wir sind
doch hier nicht in Ausch-
witz! – phenel. E numeros-
kei, haj e trinenge karfineske
pe ratyatye aba pasha gada
trubuj te aven, kas si suv haj
thav: E gadenca kon keren
butyi kodolenge zhutipenca;
te rucisas zhji kaj e ratyi o
tordype, o manro –, haj tye
chizesa shaj keres lenge maj
bari voja, de bi kado keres
jilesa ke kadi lengi butyi sar
phenen. Ando Buchenwald e
vrama maj shudri, sar ando
Auschwitz, e dyesa surre haj
del o brishcind. De ando
Buchenwald si kana, pe dete-
hara zumi keren e manu-
shenge; kathe sityilom o
manro trito, de po dyes vi do-
pash shaj si – na chachi ka-
nes shtar haj pe olyik dyes
panzh, sar ando Auschwitz –
ande mizmeraki zumi si kana
si mas, haj katehe pinzhard-
om o „Zulage”, pasha chil
wurst shaj xas – sar e ketana
phendas.

Ando Buchenwald ande
cerhi beshlam, „Ando zelt-
lager” – „Ande cerhango
than” – vady pe kaney avav
„Ando kleinslager” – „Ande
cino than”, haj sulumesa tele
shutine po than shutam, de
vorta: E simunaki gradija
kathe palal inke biaramo, de
kon ratyi anda peski cerha
avri ushtyel, thuklenca xa-
xaven – kerde anda shero, te
bari dikhes, na ginditu. Kaj
kaver sirmunaki gradyija, kaj
o baro, pe plajicaki rig opre,
rigate haj sakaj e than bar-

rune droma, barrakura haj
barrune khera si, lasho foro-
si, roja, shura, vaduri, gada
kathar e robura: anda lende
kodo jek vimange kamlas te
biknel jek gad, feri dopash
manresko ahor, sikadas,
phendas – de chi kindom
lestar khanchi, ke milaje chi
trubuj gad, haj o jivend kade
gindisardom, inke dur si.

Atunchi dikhlom feri,
hody sode but falura trinengo
karfin si haj ande lende sode
falura numerura si, de chi
zhanglom anda lende avri:
kaske kaj atunchi o them? De
vi kathe karing ma but ga-
vutne vorbi ashundyile avri
anda ungrikone vorbi, haj
butivar maladas muro kan
kodi shib, so anglunes ando
Auschwitz ashundom kodo-
lendar kon amen zhukarde,
inke anda zibano. Ando
Buchenwald kon ando Zelt-
lager beshen naj le appael,
haj e budara e slobodo cheri,
telal kash tordyol: kasavoj
sar e Auschwitzesko, de e
budara anda barr si, anda
sastri avel o paji, sar ande
fabrika kerdyilom, kathe sas
anglunes manca kodi mila,
hody shaj pilom kana trusha-
lo somas, haj vi atunchi te pe
kadi sas ma voja. Vi ando
Buchenwald si phabrimasko
than, de feri jek si, de na kadi
kathe e majbari butyi – shaj
phenav tromanes –, feri kasa-
ve manushen phabaren ande
les, kon aba ando tabori me-
ren.

Ando Buchenwald – gelas
pe shiba shajke kathar e dul-
mutane robura haj avilas vi
mande kodi vorba – majfe-
der kathar o barresko kher
trubuj te daras, de – shutine
pashe – kado aba na zurales
si ande butyi, na kade sar

varikana, ande lengi vrama,
sar phende. O tabor, shunav,
efta bersh kathe si, si kathe
inke anda dulmutane taboru-
renge manusha, anda lende
jek „Dachau”, majdur „Ora-
nienburg” haj „Sachsenhau-
sen” anavenca pinzhadyi-
lom: Atunchi hatyardom ko-
di assaie sar a me dikhlas
mishto si le opre uradime, pa
sirmunaki gradyijaki kaver
rig pe lengi musura, pe lende
dikhlom but numerura. Kaj
si amaro tabori kothe si leste
na dur jek hiresho foro, Wei-
mar, palesko hiro khere vi
me sityilom aba: Kathe traji-
las haj kerdas peske butya
kodo manush, kaske „Wer
reitet so spt durch Nacht und
Wind?” Lesko iskiripe vi m
ebi gindyako pinzharav, kas-
ke – sar phenen – peske vas-
tenca ande phuv beshadas
jekh kash haj aba baroj,
amendar kathar e robura si
jek gradyija haj o kash kothe
si varikaj ka o tabori – kade
vorbin. E auschwitzeske mo-
suri nas pharo te hatyarav:
shaj phenav, o Buchenwaldo
vi me sigo kamlom.

Zeitz, majfeder pa kaso
tahan si busardo tabori,
kathar o Buchenwald pe jek
ratyi, si po zibano, haj inke
bish taj panzh minuto pun-
renca pek baro drom – sar vi
me dikhlom. Kado aba ama-
ro than avla chachikanes –
phende –, kodolenge anda
amaro grupo, kasko anav
angla M tordyol; e amjbu-
tenge mange aba pinzhardo
Magdeburg foro kothe zhan
ande kodo tabori – kade
phende, inke ando Buchen-
wald vi kathe shtarto dyes
ratyi, pek baro than phabar-
dyenca, ande amare vas lun-
gi hertijenca, kodol robura

kas si patyiv, feri kodi dukha-
las, hody e but shaven, maj-
feder e „Rozija” kothe trubu-
sardas te mukhav, haj e but
anava, sar ando zibano be-
shadine, vi kathar e majbut
sa shinadas, sunusarav.
Shajphenav naj majnasul haj
maj khinyardo sak ame pe-
kadi peras perdal, varisode-
var feri andekh nyevo tabori
zhas.

Pala Auschwitz haj
Buchenwald vi kathe ando
Zeitz kadi hatyarav. Vi dikh-
lom, akanak andekh cino,
chorrikano, gavutno tabori
reslom. Najipesko than vady
phabardesko than kathe naj
ive rodomas. O gav vi kathe
feri phuv, feri anda taboresko
agor dichol kathe variso vu-
neto: „E türingesko plajesko
gav” – ashundom varikastar.
E karfinal, sirmunaki grady-
ja, ande shtar kolcura shtar
dikhipeske kheranca, pasha
bar odrom si. O tabori krujal
si – jek baro praxoslo than, e
kapuva haj majdur kaj o bar
odrom puterdoj, haj rigate
bare cerhi si krujal: lungo gi-
navipe, haj pinzdipe, sar avri
zhanglam pe kodi sas feri,
hody e but cerhenge, „blok-
keske” – sar phende – te tor-
dyaven kothe kon beshena
andre.

Vi kaj jek vi me kothe ge-
lom, pe chachi rig so sas kaj
cerha. Pala shave ive zuma-
dom te rodav le mure jakhen-
ca: krujal mande feri strajina
manusha. Pe muro stungo rig
ucho, sano, vechino kerdyi-
las, kon ande peste vorbilyas,
pe muro chachi rig cino, phi-
kaslo vechino kerdyilas, kon
kodi kerdas angla peste ande
sako minuto chungradas, an-
do praxo. Vi voj pe ma dikh-
las, anglunes feri dikhlas ma,

peske cine fimlale jakhenca. Bi kokalesko dicholas lesko nakh, peski stadyi rigate phiravelas. Pushlas – po trito, haj samalom leske anglune dand naj –, me kathar avilom? Kana phendom pa Peshta, zuraless losshalas: meg si o Koruto haj phirel inke e shovengo tradino, kade, sar „kotho mukhlas? – pushlas sigo. Phendom leske, sartena, sogodi kade si; mishto dicholimaske dicholas.

Vi kodi kamlas te zhanel, sar „kerdyilom kathe”, haj phendom: – mishto. Tele kharde ma pa buso. – Haj? – pushlas voj, phendom leske, khanchi majdur: palakodi kathe ande man.

Jek cerra chudijas pe, sar kon chi zhanel sosko trajo zhal khere, haj kamlom te pushav lestar... de aba chi zhanglom, ke ande kado minuto lom pa kaver rig jek palma.

Chachikanes aba pej phuv beshlom, kana shundom o malavipe, haj vi phabardas murostungo musura. Jek manush tordyilas angla ma, ande kale gada, ande kalyi stadyi, kale balenca, haj kalyi mustacasa, ande peski kalyi musura, varisoski sung: chachikani gugli sung, sprevo sas. Ande pesko cicipe feri e „Ruhe” „khanchi vorba” zhanglom avri. Khanchi vorba pa leste, zuraless bare manusheske dicholas, sar e raja, cinenzmerasa, haj „Z” zelesno trinengo karfinesa, pe kaver rig po lanco sitosa, haj pa lesko vas po dur dicholimasako parno „L”. De vatunchi zuraless xojarnyiko somas, ke chi sityilom, te malaven ma, haj akarkon sas, haj feri sar beshlom haj feri pe muri musura, de kamlom te dav somnobody xojajval.

Vis haj dikhlas, kade gindij, ke samlom, hody – cipilas –, leske bare, kale jakha lokhes de maj kole kerdyile, sar dikhlas pe ma, kathar mure punre zhikaj muro muj:

chorro, nasul hatyaripe sas. Palakodi majdur nashlas kasavo sigo, sar avilas.

Kana opre ushtyilom, pa muri chachi rig o vechino pushlas: dukhalas? Phendom leske, vi kade te shunel sakon: chi ek cerra. Atunchi – phendas – voj – mishto avlas, te khosesas tyo nakh. – Kotho vazdom muro naj: lolo kerdyilas muro naj. Sikadas, sar te bandyuvav palal muro shero, hody te navel o rat, po kalo manush kadi phendas: – Rom – haj pala cini vrama kadi phendas – praxoslo o manush. – Chi hatyardom, so kamel te phenel, haj pushlom lestar. Pe kadi assalas ek cerra, haj kodi phendas: – Tato! – Kade majfeder hatyardom. – Phendas inke leste vas kathe das – Citrom Bandi som –, vi me phendom leske muro anav.

Voj zhanglom lestar – anda butyako tabori kerdyilas kathe andre kharde, sar kerde o maripe, ke bishtajjek bersengoj: lasho sas lesko bersh, haj sasto sas pe butyi lasho sas, haj shtar bersh chi phirdas khere. Vi ande Rusija sas, kaj bombavo kidas. Haj leske dand? – pushlom. – Avri malape – phendas. Akanak me chudisardom: – Sar sar...? –, de voj feri „lungeske” khardas, haj chi phendas khanchi. „Xalas pe e manushesa”, haj lesko nakhesko kokalo atunchi phadyilas – kattyi zhanglom lestar. Vi pa aknesko kidipe skurtes vorbilyas: hunava, jek sirma, haj bax trubuj leste. Anda kade asshile cerra zhene „ando maripeske xanrale”, kana anda ugrikone ketanengo than nyamcuri resle. Losshanas ken aj phari buyi dine lenge. Anda zibano vi von ando Aushwitz hulyile avri.

Kamlom te pushav inke, de nade kado minuto trin manush reslas palpale. Angla kadi desh minotosa peknave, dikhlom opre, sakon kodo anav cipisarde: – Kovacsasastyari! –, pe soste na phu-

tyardes, jek cino kushlo mursh ushtyilas anglal, haj pe duj aba voj sikadas. Atunchi e kale manushesa trizhene vi gele, haj aba feri palal avilas mande, ando paluno kolco kodo hiro, e bare manushes, sar phende, „Blockältester”, haj „Stubendiensteket”, – sar o Citrom Bandi, ke voj chi zhanel nyamcicka tele boldom leske: – „butyaren” alosardam. Pe duj trin vorbi kamle sityaren amen, von pale amen – majbut aba chi sityaren amen. Cipisaripe vi angla kadi ashundom, nyevo sas mange o „Lasar”. Amare vas „kaj amare pulpi” shas. Kadal butivar kerdam.

Angla amende maj butivar das duma e cine thule, cun-gone mujeske manushesa – ashundom leski vorba, kade majdur kade vi me ando panzhto barakko besho, saveske duj shela haj panzhvardesh manusha beshen. Atunchi pale bi butyake minutura avile, kathar amari cerha pe chachi rig pek milno xar lom sama, pushlom e Citrom Bandes, sostar kadi kathe. Kadi letrinaj – phendas telak minuto. Jek cerra mishkijas pesko shero ke kadi vorba chi pinzharos. – Dichol, ke zhi pe kadi vrama pasha tya daki coxa beshesas – phendas. Jekha skurtona vorbasa phendas. – Vi karing leste shutas variso: pe sode vrama kadi, pherdo xinyas, slobodi avasa! – Assajlom, voj chi assalas sar kon ande peste las.

Pakado gindo nashig phendo maj but ke kathar o vudar trin ketani nasul, zuraless sigo, de kade sark here, avilas, pe soste o Blockältester de ande lesko glaso variso nyevo, so telal zumadipe inke chi jokhar chashundom ande les, cipisardas: – Achtung! Müttzen... ab! –, haj atunchi sakoneste, vi mande cirdikanes, vi voj tele las pa pesko shero e stadyi.

Feri ando Zeitzo dikhlom

andre, haj vi le robipes si lashe dyes, de, o chacho ribipe ferisurri dyes si. Sarte avilomas ande kasavi situacija, atunchi, ando tradino jokhar, kana gelom ando Auschwitzo. Vi kotho pe vrama, haj vi o zhanipe sas sakofalo. Feri ando Zeitzo, kodi trubujas te hatyarav: o tradino tordyilas. pa kaver rig – haj vi kado chachoj – kasavo sigos zhalas, haj chi birsardom te dikhav le but mishkisaripe, angla mande, krujal mande, de vi ande mande. Jekh variso shaj phenav: o intrego dom avri phirdom, sako shanso, so sas ande kado drom, patyivasa avri zumadam.

Sagda, ande nyevo dyelo vi anglunovar sakar, inke ande jekh koncentracioshoko lageri lashe jilesa – me kade hatyardom: me kamav lasho rabo te avav, o avilindo maj anel le majbut – kado sas muro zhanipe, pe kado shutom mure trajosko ingripe, kade, sar me dikhlom pe kavrende. Sigo sama lom, mandar, haj kodol lashe gindura, soske pa Arbeitslager ashundom inke ando Auschwitzo, jekh cerra majbut phendine, sar sas. Aba pa le majbut vorbipe, haj anda leste so phendine mange – nashtig dom mange – intrego chachipe, haj pale kade, sar pe kaver manusha, tromanes shaj phenav: pe sakonende, ando tabori trajinde pe duj-mile rabura sama lom, kon mudaren pen na. De kon mudaren pen, kadal manusha nas butzhene, haj na krisaslo sas, de kade sakon hatyardine. Kaj mure kan avilas-avilas jekh-jekt pecipijaki stori, ashundom, sar vorbisardine pa late, sas kon negacijasa, sas kon hatyardas, le pinzhara sunusardine – de kade sas kadi stori, haj le rabongo pengo mudaripe naj lasho keripe, ke chi gindisardine pen perdal, so keren.

– folyatjuk –

Gyermek csoportos programok támogatása 2011

A Lakóhelyünkért Alapítvány kuratóriumának határozata alapján, pályázatot hirdet gyermek és/vagy ifjúsági csoportos programok támogatására.

1. A pályázat célja:

A pályázat célja gyermek és ifjúsági szervezetek 2011-ben lebonyolítandó belföldi programjainak támogatása, melyek hozzájárulnak a 6–25 éves gyermekek és fiatalok közösségi élményeinek kialakításához, lehetővé teszik a szabadidő aktív és tartalmas eltöltését, kulturális értékeink megismerését, valamint egészséges életmódra nevelnek.

A pályázati cél lebonyolítását azon gyermek és/vagy ifjúsági közösségeket összefogó, számukra szolgáltatásokat biztosító magyarországi szervezetek, intézmények, szolgáltató vállalkozások alkotják, melyek a fenti célnak megfelelő programok megvalósítását is vállalják a 6–25 éves korosztály számára.

2. Pályázható programok:

- gyermek táborok (nyári tábor, edzőtábor, gólyatábor)
- erdei iskola
- osztálykirándulás (kirándulás)

3. A pályázaton igényelhető támogatás formája:

Vissza nem térítendő támogatás.

4. A támogatás mértéke:

A benyújtott pályázat támogatásának mértéke meghatározott, részletek a pályázati kiírás ismertető mellékletében találhatóak.

(A pályázati ismertető, illetve a pályázati adatlap a taborhelyszínek@gmail.com e-mailcímen, vagy Pappné Irma 0620/2639-410 telefonszámon kérhető)

A pályázat keretében támogatás, a program lebonyolításához legfőképpen szükséges kiadások (szállás, melegítkezés) biztosításának igénybevitelére nyújtható be.

5. A támogatás folyósítása:

Előfinanszírozás formájában történik. A pályázati kiíró a támogatási összeget a támogatási, és a táborozási szerződés mindkét fél által történő aláírását követően egyenlíti ki. A Lakóhelyünkért Alapítvány kuratóriumának határozata alapján, az alapítvány a támogatási összeget nem a pályázatok nyerteseinek fizeti ki, hanem közvetlenül a kiválasztott táborhelyszín üzemeltetőjének kerül átutalásra.

Indoklás: az alapítvány kuratóriuma csak így látja biztosítottnak, hogy a megítélt támogatási összeg csak és kizárólag a pályázatban meghatározott célra kerül felhasználásra.

A pályázat támogatói:

Cégek, vállalkozások, magánszemélyek, egyesületek, és mint olyan, a pályázat kiírója a Lakóhelyünkért Alapítvány.

Pályázható időszak:

2011. év (április 15-től december 31-ig)

A pályázat nem zárja ki az egyéb pályázatokon való részvételt.

Pályázatot nyújthatnak be:

- alap, középfokú és felsőoktatási intézmények
- művészetoktatási intézmények
- diákönkormányzatok
- osztályközösségek
- oktatási intézményen belül működő gyerek csoportok
- egyesületek
- sportegyesületek
- klubok
- alapítványok
- egyházközösségek

A beadott pályázatnak tartalmaznia kell: (mellékletként csatolva)

- kitöltött pályázati adatlap
- az oktatási intézmények esetében, az igazgató beleegyezése a pályázaton való részvételhez
- programterv
- nyilatkozat az önrész meglétéről, illetve biztosításáról
- nyilatkozat arról, hogy a pályázatban leírt adatok, programterv stb. a valóságnak megfelelnek, illetve, hogy a pályázó vállalja a felelősséget a pályázat tartalmáért és lebonyolításáért

A PÁLYÁZAT BEADÁSI HATÁRIDEJE:

2011. április 30.

A pályázatok benyújtásának módja és helye:

A pályázatot kizárólag elektronikus úton lehet benyújtani a taborhelyszínek@gmail.com email címre.

Az internetes pályázati adatlapot a pályázati felhívásban és útmutatóban közölteknek megfelelően hiánytalanul, a kérdésekre választ adva és az ott megjelölt elektronikus mellékletek becsatolásával kell benyújtani.

Fontos tudnivalók:

- a pályázott időszak minimum 2 nap/éjszaka lehet (teljes ellátással)
- minimum csoportlétszám 10 fő gyermek + kísérők
- pályázati ismertető, illetve adatlap e-mailben (taborhelyszinek@gmail.com) kérhető
- a pályázatok elbírálása a beérkezés sorrendjébe folyamatos

Egy pályázó (lásd pályázók köre) különböző csoportjaira, osztályaira, egyszerre több pályázatot is benyújthat. Mindegyik külön kerül elbírálásra.

A pályázat kiírója fenntartja a jogot, hogy a döntést követően, amennyiben a pályázati célra rendelkezésre álló keretösszeget – a beérkezett pályázatok száma vagy tartalma miatt – nem tudta felhasználni, úgy további beadási határidőt és/vagy módosított feltételeket határozzon meg egy módosított pályázati felhívás keretében.

A pályázatok elbírálása:

A pályázatok a kiíró kuratóriuma a beérkezés sorrendjében folyamatosan bírálja el, napi rendszerességgel. Fenntartja továbbá a jogot, ha a felhasználható időintervallum időközben már odaítélésre került, még a végső beadási határidő előtt lezárja a pályázatot.

A pályázók értesítése:

A pályázók értesítése – minden pályázó értesítésre kerül – a pályázat beérkezésétől számított 48 órán belül elektronikus úton történik. A nyertes pályázók egyben a támogatási szerződést is megkapják elektronikus mellékletként csatolva.

A pályázati cél kizárólag az alábbi táborhelyszínekre vonatkozhat:

- Balatonszárszó üdülő
- Nemesnádudvar
- Bogács
- Somogydöröcske
- Tápiószentmárton
- Parádfürdő
- Kerecsend
- Szigetszentmárton
- Tiszaöldvár
- Balatonederics
- Balatonboglár
- Fonyód

A táborhelyszínek a Lakóhelyünkért Alapítvány központi weboldalán (<http://www.szallasinfo.shp.hu>), vagy az alapítvány képviselői weboldalán (<http://www.taborhelyszinek.hu>) tekinthetők meg.

Rendészeti pályára irányító tábor cigány származású tanulók részére

A Belügyminisztérium pályára irányító táborát szervez azoknak a cigány származású fiataloknak, akik a rendvédelmi vagy rendészeti (tűzoltóság, katasztrófa-elhárítás, rendőrség, büntetés-végrehajtás) szerveknél szeretnének elhelyezkedni.

**A tábor időtartama:
2011. július 18–22.**

Helyszíne: Nagykovácsi, Adyligeti Rendészeti Szakközépiskola

A résztvevők áttekintést kapnak a rendvédelmi szervek munkájáról, a felvételi követelményekről. A tábor a résztvevők számára térítésmentes. A jelentkezés elfogadásáról értesítést küldünk, mellékelve a részletes programot.

Olyan fiatalok jelentkezését várjuk, akik:

- gimnázium vagy szakközépiskola nappali tagozatán 2011 szeptemberében kezdik meg a 11. vagy a 12. tanulmányi évfolyamot, vagy

- érettségivel rendelkeznek, de még nem töltötték be a 20. életévüket

Beküldendő:

1. önéletrajz
2. a 11. vagy 12. évfolyam év végi lezárt bizonyítvány másolata (az idén érettségiző esetén) vagy
3. az érettségi bizonyítvány másolata, ha már érettségizett
4. támogató nyilatkozat a helyi kisebbségi önkormányzattól vagy cigány civil szervezettől, ennek hiányában a település jegyzőjétől.

Jelentkezési határidő: 2011. június 27.

Cím:

Belügyminisztérium Civilkapcsolati Osztály,
1903 Budapest, Pf. 314

További információ kérhető:

Rostás Krisztina, romaügyi referenstől
Tel.: 06-1/441-11-57

OLVASSUNK MAGUNKRÓL!

Kedves Olvasóink!

Ezúton is szeretnénk megköszönni érdeklődésüket lapunk iránt. Örömmel tapasztaljuk, hogy olvasó körünk folyamatosan bővül, s lapunkat egyre többen olvassák honlapunkon (www.ldromalap.hu) keresztül is.

A nagy érdeklődésre való tekintettel új kezdeményezést indítunk **Olvassunk magunkról!** címmel.

- Szeretné megismertetni települése hagyományait másokkal is?
- Ismer szakmai és regionális összefogást, a szervezetek közötti együttműködés kialakítását szolgáló modellértékű programokat?
- Kulturális programon vett részt és jól érezte magát?
- Példaképként tekint valakire, aki életpályájával mások számára is minta lehet?

Fesztivál, falunap, képzési program, szakmai együttműködés?

Írjon róla, hogy mások is megtudják!

Várjuk olvasóink írásait a településükön, a megyéjükben, a régióban történő eseményekről!

Leveleiket, fényképeiket várjuk szerkesztőségünk címére:
5000 Szolnok, Aranka u. 3.

A Szerkesztőség

MEGRENDELŐ

Megrendelem az LD című roma lapot
..... példányban, az alábbi címre:

Megrendelő neve:

Címe:

Előfizetési díj
egy évre: 3600,- Ft,
fél évre: 1800,- Ft,
negyedévre: 900,- Ft

*A megrendelőlapot és az előfizetési díjat
a szerkesztőség címére kérjük eljuttatni:*

5000 Szolnok, Aranka u. 3.

Telefon:

(06) 56/420-110

*Előfizethető rózsaszínű
postai utalványon.*

*Itt a farsang,
áll a bál!*

BADA MÁRTA ALKOTÁSA